



**Приложение 8.2**  
**Регистър на други подробни планове и програми – областни стратегии**

Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
ISПлевен	<p>Област Плевен е център на единадесет общини: Белене, Гулянци, Долна Митрополия, Долни Дъбник, Искър, Левски, Кнежа, Никопол, Плевен, Пордим и Червен бряг. Обхваща територия от 4 653.3 кв.км. (4.2% от територията на страната).</p> <p><b>Релеф:</b> централната, северната и източната част на областта са равнинни и леко хълмисто-равнинни, а южните и югозападните части имат изразен хълмист характер.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> бедна на полезни изкопаеми. Промислено значение имат нерудни изкопаеми-варовик, край Плевен, огнеупорни глини-Буковлък и Опанец, креда-Никопол. От р.Дунав се добиват инертни материали. На територията на областта има 13 кариери за добив на неметални полезни изкопаеми.</p> <p><b>Климат:</b> умереноконтинентален.</p> <p><b>Водният потенциал</b> е значителен - поречията на реките Вит, Осъм, Искър и част от поречието на р.Дунав. Реките са замърсени и преди използването им е наложително пречистване. Язовирите в областта са 83 броя, като комплексни и значими са “Еница” и “Горни Дъбник.</p> <p><b>Почви:</b> основните видове почви са чернозем (подходящи за зърнени култури, бобови, тютюн, слънчоглед и захарно цвекло) и алувиално ливадни (за зеленчуци). Разположени са 19 пункта за мониторинг на почвите за тежки метали. Изградени са три опорни пункта и по засоляване и три за киселяване.</p> <p><b>Защитените територии</b> са от различен вид (гаранция за запазването на ценни растителни и животински видове), както следва: <i>Природен парк</i> “Персина”; <i>Защитени местности:</i> “Китка”, “Милка”, “Кайлъка”, “Булин дол”, “Дългата бара-паметника”, “Гущера”, “Орниците”, “Брестнишко бранище”, “Гарваница”, “Палаза, “Чолашки орман”, “Пещерите”, “Пожара”, “Вълчитрънската гора”, “Ормана”, „Мариновец”, “Голият връх”, “Дреновица”, “Пипра-Калето”, “Генджов геран”, “Елията”, “Червения бряг”, “Тараклъка”, “Плавала”; <i>Поддържан резерват</i> “Персински блата”, <i>Природни забележителности:</i> “Чернелка”, “Фосилно находище на Баденската фауна”, “Находище на терциерни вкаменелости”, “Пещера Разбитица”, “Опански баир”, “Находище на окременеи стъбла”, “Находище на окременени стъбла и пънове от вековната иглолистна гора”, “Студенец”, “Хайдушката пещера”, “Тектонски гребен Калето”, “Скока”, “Скалните кукли”, “Седларката-скален мост”, “Скалната църква”, “Пещера “Нанин камък”.</p> <p><b>Демографска характеристика:</b> към 2004 г. населението наброява 315 230 души.</p> <p><b>Промисленост:</b> производство на храни и напитки, тютюневи изделия, текстилна и шивашката промишленост.</p> <p><b>Селско стопанство:</b> <i>Растениевъдство</i> - областта е сред водещите райони на страната по зърнопроизводство. Наличие</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>на 3 научноизследователски института (по лозарството, фуражите и царевицата). Основно се отглеждат ечемик, пшеница, царевица и слънчоглед, ограничени площи с тютюн. Развито лозарство и слабо развито овощарство. <i>Животновъдство</i> - говедовъдство, биволовство, овцевъдство, козевъдство, птицевъдство, коневъдство, пчеларство, зайцевъдство.</p> <p><b>Водно-стопанска инфраструктура:</b> <i>Водоснабдяване</i> - питейното водоснабдяване на гр. Плевен и общината се осъществява основно с подземни води, чрез изградените 151 бр. местни водоизточници. Водоизточниците не са достатъчни и в редица населени места има недостиг на питейна вода. Всички населени места са с изградена водопроводна мрежа, но голяма част от нея е амортизирана. Изготвен е работен проект за водоснабдяване от кладенец „Раней”. С реализацията му ще се подобри водоснабдяването на осем селища от област Плевен. Изграждането на язовир „Черни Осъм” ще разреши проблемите с водоснабдяването на Плевен и Ловеч. <i>Канализационна мрежа</i> - изградена е само в 5 населени места (Плевен, Левски, Червен бряг, Белене, Кнежа и Койнаре). В процес на изграждане са отделни канализационни сектори на останалите общински центрове. Липсата на канализация в по-малките селища и пречиствателни станции на тези с канализация води до замърсяване на реките. ПСОВ-Плевен се нуждае от реконструкция и модернизация. Като цяло съществуващата водопреносна и водоразпределителна мрежа е силно амортизирана и се нуждае от подмяна и реконструкция.</p> <p><b>Главната цел на стратегията е „Постигане на устойчиво и балансирано социално-икономическо развитие на област Плевен”.</b></p> <p>Един от приоритетите за постигането ѝ е „Развитие на водностопанската инфраструктура”, включващ мерките: „Изграждане на допълнителни съоръжения за преодоляване недостига на питейна вода, причина за режимно ползване на водата” (Изграждане на комплекс „Черни Осъм”; Питейно водоснабдяване чрез сондажни кладенци; Направа на допълнителни водохващания, в.т.ч. кладенец „Раней” за решаване водоснабдяването с питейна вода на г.Никопол и Общината); „Доизграждане на нови участъци, реконструкция на съществуващата водопреносна мрежа за намаляване загубите на питейна вода”(Изграждане на нови колектори и участъци от водопроводната система; Ремонт и подмяна на тръбната мрежа на водоснабдителните съоръжения; Изграждане на пречиствателни станции за питейна вода).</p> <p><b>Специфичната цел „Развитие на екологичната инфраструктура”</b> включва и приоритета „Предотвратяване на рискове” (Разработване и прилагане на планове за управление на природни рискове; Разработване на изследователски проекти за оценка на риска по бреговата зона на р. Дунав и в други райони със свлачищна дейност; Реализация на програми за превенция и укрепване на свлачища по брега на р.Дунав и в районите с активни геодинамични процеси; Корекции на реки, изграждане на нови и рехабилитация на съществуващи брегови съоръжения за предпазване от вредното въздействие на водите).</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
ISЛовеч	<p><b>Територията</b> на областта е 4128 кв. км. (3.7 % от територията на България) и включва 8 общини (Априлци, Летница, Ловеч, Луковит, Тетевен, Троян, Угърчин и Ябланица). Две трети от територията е планинска, а останалата полупланинска и съвсем малка част е равнинна.</p> <p><b>Населението</b> е 163342 жители.</p> <p><b>Водни обекти:</b> <i>Реки</i> - Осъм, Вит, Златна Панега, Видима. Реките Осъм, Вит и Видима, които са в основата на водоснабдяването на Област Ловеч, извираят от територията на Националния парк „Централен Балкан“. Чрез вливането на промишлени и битови отпадни води от Троян, Ловеч и частично от Тетевен качеството на водата обаче силно се влошава. Делът на напояваните площи в област Ловеч незначителен и водовземаването от реките за напояване на селскостопански площи е много малко. Термални <i>минерални извори</i> - в с. Чифлик, с. Шипково и с. Крушуна. Най-големият карстов извор в страната Глава Панега е с дебит около 4600 л/сек. е на територията на община Ябланица. С карстов произход са езерата в Деветашкото плато, където се намира природната забележителност “Маарата”.</p> <p><b>Почви:</b> кафяви горски, планинско-ливадни, алувиално-ливадни почви.</p> <p><b>Гори:</b> преобладават широколистни едновидови и смесени гори от бук, дъб и др.</p> <p><b>Защитени територии:</b> по-голямата част от НП „Централен Балкан“. Пет от резерватите в него са разположени на територията на общините Априлци, Троян и Тетевен (Боатин, Царичина, Козя стена, Стенето и Северен Джендем).</p> <p><b>Защитени местности:</b> ЗМ “Злиевци”, ЗМ “Валогa”, ЗМ “Драгово присое”, ЗМ “Лисец”, ЗМ ”Люляката”, ЗМ ”Шумата”, ЗМ “Коджакуру, ЗМ ”Сопот”, ЗМ ”Батиловец”, ЗМ ”Черковното бранище”, ЗМ “Лешака”, ЗМ ”Гарван”, ЗМ “Черния рът”, ЗМ ”Костина”, ЗМ “Десеткар”, ЗМ ”Усойната”, ЗМ “Драгойчев камък”, ЗМ ”Корлук”, ЗМ ”Петко бунар”, ЗМ “Бялка”, ЗМ “Шумнатица”, ЗМ ”Аномир”, ЗМ “Криваците”, ЗМ “Драгоица”, ЗМ “Гурунчето”, ЗМ. “Микренска усойна”.</p> <p><b>Природни забележителности:</b> ПЗ “Марата”, ЗМ. ”Китката”, ЗМ “Парника”, ПЗ “Деветашка пещера”, ПЗ “Пещера Горния парник”, ПЗ “Пещера Долния парник”, ПЗ”Карлуковски кастов комплекс с пещерите “Темната дупка”, “Проходна”; “Свирчовица”; “Банковица” и “Хайдушката дупка”, ПЗ “Скални образувания в м.Срупаница, ПЗ Пещера “Моровица”, ПЗ Водопад край с.Гложене, ПЗ ”Рушова пещера”, ПЗ Водопад “Скока” в м.Козница, ПЗ.Пещера “Топля”, ПЗ Водопад “Лопушница”, ПЗ Водопад “Коман”, ПЗ Водопад Банковски скок, ПЗ Водопад Бръмбар скок, ПЗ Карстов извор “Златна Панега”, ПЗ “Пещера Съева дупка” и др.</p> <p><b>Промисленост</b> - производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия, производство на машини и оборудване и производство на дървен материал и изделия от него.</p> <p><b>Селско стопанство:</b> <i>Растениевъдство</i> - зърнено-житни и маслодайни култури, зеленчукопроизводство, овощарство, лозарство. <i>Животновъдство</i> – говедовъдство, краварство, козарство, зайцевъдство, пчеларство.</p> <p><b>Водоснабдителна и канализационна мрежа:</b> има недостиг на вода в много населени места. Преобладават речните</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>водохващания, които силно се влияят от сезона. Не са изградени изравнители на оттока за осигуряване постоянно водоснабдяване. През 1986 г. започва изграждането на язовир “ Черни Осъм “ за решаване проблема с водоснабдяването на Ловеч, Плевен , Троян и още 28 селища. През 1990 г. строителството на язовира е спряно. На територията на областта са изградени 2204 км. водопроводна мрежа и 83 км. канализация. Качеството на водата не отговаря по всички показатели на вода за питейно – битово водоснабдяване, което налага изграждането на пречиствателни съоръжения за питейни води. Водоснабдителната е силно амортизирана и се нуждае от реконструкция и модернизация. В градовете Ловеч, Троян, Тетевен и Луковит не е изградена цялостна канализационна мрежа и главни канализационни колектори. Не е изградена канализация и в Априлци, Летница, Угърчин и Ябланица. Единствено в гр. Троян е изградено и въведено в експлоатация механично стъпало на ПСОВ. По ИСПА се изгражда ПСОВ в гр. Ловеч. Липсата на канализация и събирателни колектори при съществуващата води до заустване на отпадните води директно в реките. Замърсяват се горните течения на реките и се намалява възможността за ползването им за водоснабдяване.</p> <p><b>Отпадъци:</b> В по-голяма част от населените места има съществуващи сметища, неотговарящи на изискванията за законосъобразна експлоатация. Общините в областта са включили в програмите си за управление на отпадъците поетапно закриване на нерегламентираните сметища. Въвежда се разделно събиране на отпадъци. Националната програма за управление на дейностите по отпадъците предвижда изграждането на регионални съоръжения за битови отпадъци.</p> <p><b>Главната цел</b> на стратегията е да се постигне висока степен на социално-икономическо развитие на област Ловеч в условията на устойчиво и балансирано развитие на районите в Република България.</p> <p><b>Един от приоритетите</b> е „Развитие и модернизация на инфраструктурата”, включващ мерките „Развитие на водоснабдителната и канализационна инфраструктура” (осигуряване на достатъчни количества питейна вода чрез изграждане на нови водоизточници, изграждане на пречиствателни станции за питейни води, изграждане и реконструкция на водопроводната мрежа, изграждане на канализационни системи, главни колектори и пречиствателни станции за отпадъчни води, въвеждане на нови системи на управление на ограничените водни ресурси), „Изграждане и подобряване на екологичната инфраструктура” (изграждане на съвременни съоръжения за третиране и преработване на битовите и промишлени отпадъци; развитие на възобновяемите енергийни източници и на енергийната ефективност в публичния и частния сектор; запазване и поддържане биоразнообразието в защитените територии).</p> <p><b>Източници на финансиране:</b> Основните области за кандидатстване за бъдещо финансиране са в сферата на управление на твърдите битови отпадъци, изграждане на канализации и пречистване на отпадъчните води. Средствата ще бъдат осигурени предимно от републиканския и общинските бюджети, както и от национални програми и инструменти на ЕС.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
ISВраца	<p>Определя целите и приоритетите за развитие на Областта и действията за тяхното постигане. Областта заема <b>площ</b> от 3 619,8 кв.км и включва десет общини - Враца, Борован, Мездра, Криводол, Хайредин, Мизия, Бяля Слатина, Оряхово, Роман и Козлодуй.</p> <p><b>Населението</b> на област Враца към 31.12.2004 г. е 212 656 жители.</p> <p><b>Релеф:</b> от равнинен покрай р. Дунав, хълмист, с преобладаваща надморска височина 150-300 м - в посока север и на юг – планински, включващ Врачанската планина.</p> <p><b>Почви:</b> Най-разпространени са черноземните почви, следвани от сивите горски, кафявите-горски и планинско ливадните.</p> <p><b>Климатът</b> е умерено-континентален.</p> <p><b>Води:</b> реките Дунав, Искър и Огоста и по- малките Ботуня, Скът, Въртешница, Малък Искър и др. За нуждите на земеделието и промишлеността в област Враца са изградени и съществуват 62 хидротехнически съоръжения (ХТС) – язовири. Има дефицит на водни ресурси за питейно-битово водоснабдяване на градовете Враца и Мездра. Причината е карстовия характер на Врачанския Балкан и карбонатните скали, от които е изграден. Голяма част от постъпващите с валежите водни ресурси в тези общини преминават много лесно в подпочвените води и само една малка част от тях остават на повърхността. Подпочвените води са с високо карбонатно съдържание не са подходящи за питейно - битово водоснабдяване. То се извършва с вода от язовир “Среченска бара” разположен на територията на област Монтана и от малки местни водоизточници.</p> <p><b>Полезни изкопаеми</b> – варовик, нефт и природен газ, добив на строителни материали (пясък и баластра) от поречията на реките Дунав, Огоста, Искър, Ботуня и Скът, кариери за глина и трошен камък.</p> <p><b>Промисленост:</b> машиностроене, хранително-вкусова, текстилна и шивашка промишленост, производство на елементи, детайли и оборудване, добивна промишленост. <b>Земеделието</b> е традиционен и определящ отрасъл: <i>Растениевъдство</i> - главно зърнено-хлебни и зърнено-фуражни култури (пшеница, царевица за зърно, слънчоглед, ръж и ечемик, по-малко с люцерна и зеленчуци и съвсем малко от фасул, леща, тютюн и захарно цвекло), лозарство, зеленчукопроизводство и овощарство. <b>Животновъдство:</b> най-развити са птицевъдството, говедовъдството, свиневъдството и овцевъдството. Развити са и овцевъдството и пчеларството, а зайцевъдството е стартиращ отрасъл.</p> <p><b>Водоснабдяване и канализация:</b> водоснабденото население е 99%, а канализираното - 67%. В общините Враца, Мездра и Криводол голяма част от водните количества се закупуват и доставят пречистени от “ВиК” ООД – Монтана. Канализационната мрежа отвежда отпадъчните води на абонатите водоснабдени с питейна вода от “ВиК” ООД – Враца и на абонатите със собствени водоизточници. В областта е изградена и функционира една ГПСОВ (в гр. Враца), която обслужва около 31% от жителите на областта. Град Враца е с по-голяма степен на изграденост на канализационната система (около 85%) и проектния капацитет на станцията е недостатъчен да поеме цялото количество отп. води. ГПСОВ-</p>





Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>Враца е морално и физически остаряла и се нуждае от разширение и реконструкция. Градовете Мездра, Бяла Слатина, Козлодуй, Оряхово и Роман са с различна степен на изграденост на канализационната система, като Враца, Мездра и Козлодуй - с по-голям процент на изграденост, са включени в Националната програма за приоритетно изграждане на ГПСОВ за населени места с над 10 000 ЕЖ.</p> <p><b>Защитени природни обекти и територии</b> (2004 г.): природен парк "Врачански балкан"; резерват "Врачански карст"; защитени местности - "Речка", "Вола", "Боров камък", "Веждата", "Тепето", "Борованска могила", "Китката", "Коритата", "Данева могила", "Козлодуй", "Кочумина", "Гола бара", "Калугерски гред - тополите"; природни забележителности - "Леденика", "Понора" (пещера), "Вратцата", "Божите мостове", "Новата пещера", "Ритлите", "Говедарника", "Чуклите", "Червеница", "Гълъбарника", "Самуилица I и II".</p> <p><b>Отпадъци:</b> „Регионално депо за твърди битови отпадъци - Враца и Мездра”; „Депо за нерадиоактивни битови отпадъци на АЕЦ Козлодуй” (за нерадиоактивни битови и неоползотворими производствени отпадъци, генерирани в защитената зона на АЕЦ “Козлодуй”).</p> <p><b>Специфичната стратегическа цел</b> „Подобряване на транспортната и техническата инфраструктура” включва и приоритета „Водоснабдяване и канализация”, за който са предвидени мерките: Подмяна на водопровод от язовир “Среченска бара” и подмяна на амортизираната водоснабдителна мрежа в населените места срок до 2014 г.; Разработване и усвояване на нови водоизточници за питейно-битови нужди, проектиране и изграждане на Пречиствателни станции за питейни води – Враца, Козлодуй, Мездра, Мизия - срок до 2015 г.; Проектиране и изграждане на канализационна система на всички населени места с население над 2 000 ЕЖ до 2011 г.; Проектиране и изграждане на ПСОВ на всички населени места с над 2 000 еквивалент жители.</p> <p><b>Финансиране на Областната стратегия:</b> вътрешни и външни, национални и локални, публични и частни, безвъзмездни и възмездни (възвращаеми), привлечени, централизирани и децентрализирани. Всички тези източници следва по подходящ начин да бъдат идентифицирани и използвани при финансиране на проекти за областно развитие.</p>
ISСофия	<p>Стратегията за развитие на Софийска област (2005-2015) е ключов инструмент за формиране и изпълнение на политиката за регионално развитие на областно ниво, като елемент от развитието на страната. Областта обхваща 22 общини и заема 7062,3 кв. Км (6,4% от територията на страната). Софийска област е единствената в България, в която областния център е разположен извън територията на областта.</p> <p><b>Населението на областта</b> наброява 264 988 души.</p> <p><b>Релефът</b> е равнинно-котловинен и планински.</p> <p><b>Климатът</b> е умереноконтинентален и планински във високите части на областта.</p> <p><b>Почви:</b> канелени горски и кафяви планински горски почви, смолници и алувиално-ливадни почви; податливи на</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>ерозионни процеси. Най-сериозно е замърсяването с тежки метали в общините Златица и Пирдоп, (от добива и обработката на мед).</p> <p><b>Водните ресурси</b> се формират от <i>язовирите</i> Бели Искър, Душанци, Бебреш и Огняново. <i>Речната мрежа</i> включва части от реките Искър, Блато, Нишава, Марица, Тополница, Батулийска и други по-малки реки. Находища на хипотермални води има в община Долна Баня и община Костенец – Костенски минерални бани, Момин проход, Белчински бани и Пчелински бани.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> В Софийска област се намират един от най-важните лигнитни басейни и единственото находище на антрацитни въглища в България; <i>Рудни полезни изкопаеми</i> - едно от най-големите находища на медна руда (мина “Елаците”), най-голямото находище на злато (в община Челопеч), единственото находище на мангонови руди (с. Пожарево община Божурище), както и находища в малки количества на сребро, платина и молибденови руди (в община Своге); <i>Нерудни полезни изкопаеми:</i> варовици, глина, кварцов пясък, каолин, барит, вермикулит.</p> <p><b>Земеделие:</b> една от областите с най-голям относителен дял на <i>използвана земеделска площ</i> в България, като през 2004 г., нейният дял възлиза на 4.9% от използваните земеделски площи в страната (зърнени култури, маслодайни култури, технически култури, зеленчуци и цветя, етерично-маслени култури). <b>Животновъдство:</b> птицевъдството, козевъдството, свиневъдството и пчеларството.</p> <p><b>Горско стопанство:</b> Горският фонд възлиза на 340 716 хектара или 48,2% от общата територия на Софийска област, при средно за страната 34% (иглолистните култури обхващат 11 6703 ха горска площ, а широколистните – 71 582 ха.).</p> <p><b>Водоснабдяване:</b> извършва се от 692 водоизточника, от които 457 каптажи, 63 дренажи, 79 тръбни кладенци, 60 речни водохващания и 32 шахтови кладенци. Община Ботевград ползва за водоснабдяване и язовир “Бебреш”. Всички населени места са с изградено централно водоснабдяване, с изключение на някои от малките населени места. Техническото състояние на водоснабдителната система е незадоволително, тръбният парк е амортизиран, което води до чести загуби на питейна вода. На територията на Софийска област функционират 5 пречиствателни станции за питейна вода (ПСПВ).</p> <p><b>Канализация:</b> Изградената канализационна мрежа е с дължина от 470,94 км. (колектори и вътрешна мрежа), като обслужва основно общинските центрове, докато изграждането и проектирането на канализационни системи в другите селища е локално и инцидентно. Част от промишлените предприятия, формиращи промишлени отпадни води, имат локални пречиствателни станции, но съществуват проблеми с технологиите на пречистване и експлоатация на съоръженията. ПСОВ “Ихтиман” е включено в капитала на частната компания “ЧЛК-Ихтиман”. За ПСОВ “Самоков” е проектирано стъпало за допречистване, но строителството не е завършено и пречиствателната станция работи като двустепенна. В населените места, където липсват ПСОВ, отп. води се заустват в реките, което води до тяхното замърсяване и оказва сериозно влияние върху местната флора и фауна. Решение за малките населени места е свързано със</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>изграждане на модулни станции.</p> <p><b>Използване на хидрокинетичната енергия:</b> Възможностите за производство на екологична енергия използвайки потенциала на водните ресурси е свързано с изграждането на малки ВЕЦ на течаща вода или към стените на язовирите. Изграждането на подобни съоръжения не изисква промяна на речните русла, не осушава земеделските земи, не влияе на естествения воден оток и не вреди на речните и крайречните екосистеми. Възможностите за изграждане на подобен тип съоръжения съществуват по поречията на по-големите реки в областта – Искър, Марица и Тополница.</p> <p><b>Използването на геотермалните води</b> е ограничено, като е възможно в общините Долна Баня, Костенец и Самоков и в района на Белчински бани.</p> <p><b>Защитени територии:</b> Национални паркове “Рила и “Централен Балкан”, Природни паркове “Витоша” и ”Врачански Балкан”.</p> <p><b>Управление на отпадъците:</b> основните проблеми са свързани с изчерпването на проектния капацитет на депата, отстраняването на нерегламентираните сметища, рекултивирането на засегнатите терени, управлението на опасните отпадъци, въвеждането на разделно събиране и рециклиране на твърдите битови отпадъци и компостирането на биоразградимите отпадъци, изграждане на регионални депа за отпадъци.</p> <p><b>Главната стратегическа цел</b> е “Повишаване качеството на живот на населението в областта чрез изградена конкурентна икономика и създадена привлекателна жизнена среда”. Един от приоритетите е „Възстановяване и съхранение на околната среда”.</p> <p><b>Специфичната цел “Опазване на водните ресурси от замърсяване и възстановяване на земи със стари екологични замърсявания”</b> ще се постигне със следните мерки: “Изграждане на ПСОВ в населени места с над 10 000 еквивалентни жители”, “Изграждане и доизграждане на канализационни системи в населените места”, “Интегрирано управление на водните ресурси с ясно изразен транснационален характер и предпазване от природни рискове”, “Възстановяване на селскостопански земи със стари замърсявания”, “Подобряване на системата за управление на отпадъците и затваряне на нерегламентираните сметища”.</p> <p><b>Специфичната цел “Въвеждане на екологично чисти технологии”</b> ще се постигне с мерките “Използване на алтернативни източници на енергия и подобряване на енергийната ефективност” и “Въвеждане на технологии за вторична преработка на отпадъци”.</p> <p><b>Специфичната цел “Съхранение на биоразнообразието”</b> ще се постигне с мерките: “Мероприятия по опазване и възстановяване на застрашени представители на флората и фауната”, “Проучване и разнообразяване на биологичното разнообразие на територията на Софийска област” и “Опазване на горските ресурси”.</p> <p><b>Основните финансови източници</b> в рамките на периода 2005-2015 г. са: Държавно финансиране от консолидирания</p>





Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	бюджет; Общински бюджети, в т.ч. търговски дружества с преобладаващо общинско участие; Търговски дружества с преобладаващо частно участие; Европейски фондове – в периода 2005-2007 г. предприєдинителните фондове (САПАРД и ИСПА) и до 2008 Програма ФАР. С влизането на България в ЕС - по линията на Структурните и Кохезионните фондове.
ISПерник	<p><b>Стратегията за развитие на област Перник</b> е за периода 2005 - 2015г. Областта е разположена на територия от 20 269,8 кв.м., като обхваща шест общини - Перник, Радомир, Брезник, Трън, Земен и Ковачевци. Абсолютният брой на населението към 31.12.2003год. е 144104 души. Земеделската територия е 50.5 % от общата площ, а обработваемите земи едва 37 %, което определя областта като изключително индустриална, а не аграрна. Климатичните условия не са благоприятни за развитие на земеделието и то е сравнително ограничено.</p> <p><b>Промисленост:</b> Добивна промисленост - 14.7 %, Преработваща промисленост - 49.1 %, Снабдяване с електро- и топло- енергия, газообразни горива и вода - 36.2 %.</p> <p><b>Водни ресурси:</b> Регион Перник е сравнително добре задоволен с водни ресурси. През терит. ѝ преминават реките Струма, Ерма и притоците им. Най-голямата река е р. Струма. Оттокът на реката е регулиран от язовир “Студена”, водите от който се ползват за промишлено и битово водоснабдяване. Минералните извори са в с. Рударци, с. Кладница, с. Трънска Баня, гр. Брезник. <b>Язовирите</b> в областта са яз.“Студена”, “Пчелина” и микроязовири. Основното предназначение на язовир “Пчелина” е да подложи на допълнително биологично пречистване преминалите през пречиствателните станции води на р. Струма и чрез изградените две помпени станции в с. Калища да снабдява с промишлена вода предприятията в гр. Перник и гр. Радомир.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> находища на кафяви въглища и нерудни полезни изкопаеми (варовици, доломит, риолит, кварц, глина). <b>Почви:</b> чернозем-смолници, канеленигорски, алувиално-ливадни, рендзини, кафяфи-горски, планинско-ливадни, торфенисти. Замърсени почви с олово и цинк над ПДК има в района на гр. Перник. Основен източник на замърсяването е “Стомана индъстри” АД.</p> <p><b>Защитени територии и паркове</b> – НП “Витоша”, Ботанически резерват “Острица”, Защитена местност “Чокльово блато”, Прир. забележителности - пещера „Духлата”, “Див божур”, “Ждрелото на река Ерма”, “Вековна дъбова гора”.</p> <p><b>Селско стопанство:</b> Климатът, водите и почвите в района благоприятстват за отглеждането на зърнени култури, лозарството и овощарството. Наличието на пасища и ливади благоприятства развитието на животновъдството.</p> <p><b>Водоснабдяване:</b> Населените места в областта са водоснабдени. Качеството на питейната вода отговаря на БДС. Има готовност за изграждане на язовир “Раянци”, който е единственото алтернативно водоснабдяване за гр. Перник и общините Радомир, Земен и Ковачевци.</p> <p><b>Повърхностни, подземни и минерални води – мониторинг:</b> провежда се мониторинг върху състоянието на</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>повърхностните води по пунктовете от НАСЕМ. Показателите се сравняват към нормите за II-ра категория водоприемник. Пунктовете в региона са: р.Струма след яз.Студена; р.Струма преди пречиствателната станция – Батановци; р.Ерма при с. Стрезимировци; р.Ерма след гр.Трън; р. Треклянска - над с. Долна Мелна.</p> <p><b>Отпадъци:</b> В момента се реализира проекта за “Регионално депо – гр. Перник”, финансиран по Програма ИСПА на Европейския съюз, с което се създават условия за решаване на проблемите на съвременно европейско равнище от една страна, а от друга - този обект се явява база за подготовка на други обекти с екологична значимост.</p> <p><b>Специфичната цел</b> „Усъвършенстване на условията на живот чрез рехабилитация на благоустроената среда” предвижда следните мерки: модернизация и рехабилитация на водоснабдителната и канализационната мрежа и на пречиствателните станции; изграждане на водоснабдителна група “Раянци”; подобряване на управлението във водоснабдителната и канализационната системи; инвестиране във възобновяеми енергийни източници; развитие и стимулиране изграждането на алтернативни енергийни източници, включващи производство на ел. енергия и топлоенергия от ВЕЦ и вятърни турбини.</p> <p><b>Специфичната цел</b> „Целенасочени регионални действия за опазване на околната среда – намаляване емисирането и дифузията на веществата, опасни за околната среда и натрупването на отпадъци” предвижда следните мерки: предприемане на действия за идентифициране на замърсяванията и подобряване на екологичната среда; събиране, преработка и безопасно съхранение на битовите и индустриални отпадъци; борба със замърсяването на въздуха; подобряване на доставката на питейна вода и вода за промишлени нужди; ново строителство на пречиствателни станции за отпадни води и реконструкция на съществуващите във всички общини на региона; рекултивация и възвръщане на замърсени терени; мероприятия свързани с корекции, укрепване и почистване на речни корита с цел намаляване рисковете от природни бедствия; инициативи и мерки за екологично чист градски транспорт.</p> <p><b>Специфичната цел</b> “Рационално използване на местните природни ресурси” предвижда следните мерки: опазване и развитие на зелената система; оптимизация на системата от защитени територии и създаване на еко-коридори; възстановяване на увредени горски масиви от природни бедствия и създаване на нови горски масиви върху ниско производителни земи; интегрирано управление и използване на водните ресурси. <b>Специфичната цел</b> „Предприемане на мерки за преминаване към разделно събиране на отпадъците” предвижда следните мерки: изграждане на депа за събиране на отпадъци; разработване на програми за организация и интегрирано управление на дейностите по отпадъците.</p> <p><b>Специфичната цел</b> „Създаване на информационна система, осигуряваща актуални данни за екологичната обстановка в региона” предвижда осигуряване на сътрудничество с европейски страни за развитие на системата от защитени територии в областта.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
ERПерник	Виж ISПерник
NVСофия	Виж ISСофия
NVПерник	Виж ISПерник
OGВраца	Виж ISВраца
OGМонтана	<p><b>Период:</b> 2005 – 2015 г. Област Монтана е с площ 3 635 кв. км (3,2 % от територията на България) и включва 11 общини: Берковица, Бойчиновци, Брусарци, Вършец, Вълчедръм, ГеоргиДамяново, Лом, Медковец, Монтана, Чипровци и Якимово.</p> <p><b>Релеф:</b> Северната част е равнина, а на юг релефът преминава в планински. Към 31.12.2003 г. <i>населението</i> на област Монтана е 173 596 души.</p> <p><b>Климатът</b> е умереноконтинентален, със студена зима и топло лято.</p> <p><b>Главните реки</b> са Огоста, Цибрица и Лом. Те са с малки водни количества и практически имат малко значение за напояване. На територията на областта се намират <i>язовирите</i> “Огоста” и “Среченска бара” и около 50 броя микроязовири с местно значение. Язовир “Огоста” е най-големият язовир в България със земно-насипна стена и един от най-големите на Балканския полуостров (500 млн. куб.м.). Язовир “Среченска бара” е изграден като източник за водоснабдяване на областните градове Монтана и Враца, градовете Берковица, Мездра и други селища от двете области. Язовир “Огоста” и поречието на р. Огоста са замърсени с тежки метали – арсен и олово в резултат от дейността на минно-добивното предприятие в гр. Чипровци и в с. Мартиново. <b>Минерални извори:</b> с национално значение са топлите минерални извори в гр. Вършец и с. Спанчевци, използвани за лечение. Други извори с топла мин. вода има в с. Бързия, Боровци и Замфирово.</p> <p><b>Почви:</b> черноземни, сиви горски, кафяви горски и планинско-ливадни.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> предимно строителни материали - варовик, индустриални минерали, гранит, диабаз. В община Чипровци има флуоритово находище. Проучено е находище на лигнитни въглища в Ломския въглищен басейн между реките Цибрица и Лом (с ниска калорична стойност и не се експлоатират). Железни, сребърни и оловни руди има в община Чипровци (добивът е прекратен), медни, сребърни и златни – при селата Говежда, Дива Слатина, Дълги Дел и Копиловци.</p> <p><b>Промошленост:</b> Преработваща промишленост, Металургия и производство на метални изделия и машини, Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия, Производство на текстил и облекло. <b>Селско стопанство:</b> Делът на обработваемата земя е 57,9 % от общата площ.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p><b>Растениевъдство:</b> зърнопроизводство, лозарство, овощарство, ягодоплодни култури и зеленчукопроизводство.</p> <p><b>Животновъдство:</b> говедовъдство, овцевъдство и козевъдство, свиневъдство, птицевъдство, бубарство, зайцевъдство и пчеларство.</p> <p><b>Водоснабдяване:</b> Населените места се снабдяват с питейна вода от 224 бр. водоизточници, обособени в 22 водоснабдителни групи, посредством три типа мрежи – гравитачни, помпажни и смесени. Външната водопроводна мрежа е с дължина 550 км., а вътрешната – с дължина 1180 км. В областта има 9 неводоснабдени села (7% от населените места в областта). От 224-те броя водоизточници 67 са каптажи, 74 - дренажи, 50 - тръбни кладенци, 19 - шахтови кладенци, 13- речни водохващания и един язовир - “Среченска бара”. За питейно-битови цели се ползват 223 водоизточници, а един каптаж - за условно- чиста вода. От 210 бр. водоизточници се добиват подземни води, а от 14 бр. водохващания (вкл. яз. “Среченска бара”) се осигуряват повърхностни води до 30 млн.м<sup>3</sup> годишно. Изворите, дренажите, шахтовите кладенци и речните водохващания се влияят от климатичните условия. При по-продължителни засушавания дебитите им рязко спадат и се налага режим на водоползване. Има пречиствателна станция за питейни води “Слатина” на язовир “Среченска бара”.</p> <p><b>Канализационни системи:</b> канализационна мрежа, експлоатирана от ВиК Монтана, е изградена само в градовете Монтана, Лом и Вършец. Някои др. по-големи селища в областта също са канализирани, но мрежите им не са предадени за експлоатация на “ВиК”, поради факта, че не отговарят на техническите изисквания и норми. Отпадъчните води се заустват директно в реките Огоста и Дунав. Предприятията са с локални пречиствателни станции. С ПСОВ е гр. Вършец, но за да отговаря на съвременните технически норми, тя се нуждае от реконструкция. Изграда се ПСОВ на град Монтана със средства по програма ИСПА. Предстои да се изградят ПСОВ в градовете Лом и Берковица.</p> <p><b>Защитени територии:</b> Резерват “Горната кория”, Поддържан резерват “Ибиша”, Природен парк “Врачански Балкан”, ЗМ “Копрен - Равно буче - Деяница - Калиманица”, ЗМ “Ускето”, ЗМ “Уручник”, ЗМ “Шумака”, ЗМ “Рибарници Орсоа”, ЗМ “Калето”, ЗМ “Китката”, ПЗ “Мраморна пещера”, ПЗ “Мишин камък”, ПЗ “Хайдушки водопади”, ПЗ “Дуршин водопад”, ПЗ “Водния скок”, ПЗ “Мишин камък”, ПЗ “Хайдушки водопади”, ПЗ “Дуршин водопад” и ПЗ “Водния скок”.</p> <p><b>Визия:</b> Стабилизиране и ускоряване на развитието на област Монтана през периода 005-2015г. чрез превръщането ѝ в регион с конкурентноспособна икономика и заетост, подобро качество на живот, с действащо трансгранично сътрудничество с други региони, привлекателно място за живеене с чиста околна среда.</p> <p><b>Главната цел</b> за развитие на областта до 2015 г. е преодоляване на изоставането чрез ускорено социално-икономическо развитие на областта за достигане нивото на най-развитите области в България, съобразено с опазване на околната среда.</p> <p><b>Стратегически цели:</b> 1. Стабилизиране и ускоряване на развитието на областта чрез инвестиции в икономиката,</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>свързаната с бизнеса инфраструктура и в човешкия ресурс; 2. Намалване на различията в социално-икономическото развитие на общините чрез инвестиции и максимално използване на съществуващия потенциал за подобряване условията и качеството на живот; 3. Териториално сътрудничество чрез развитие на трансгранично партньорство за ускорено и устойчиво икономическо развитие.</p> <p><b>Приоритети:</b> 1.Повишаване на конкурентноспособността на областта за ускорено развитие; 2.Развитие и модернизация на инфраструктурата, създаваща условия за развитие и привличане на инвестиции; 3.Повишаване на привлекателността на областта и подобряване качеството на живот; 4.Подобряване на селищната среда и развитие на малките градове и селските райони; 5.Териториално и трансгранично сътрудничество за икономическо развитие.</p> <p><b>Специфична цел 2 към Приоритет 2</b> е „Изграждане и подобряване на инфраструктурата, свързана с екологията”, предвиждаща <b>мерките:</b> Изграждане пречиствателни станции за отпадни води в градовете Лом, Берковица и Вършец; Изграждане на канализационни системи в населените места с над 2000 еквивалентни жители; Осигуряване на питейна вода в достатъчно количество и качество за всички населени места–доизграждане и обновяване на водоснабдителните системи; Изграждане на нови и модернизиране на съществуващите пречиствателни станции за питейна вода; Укрепване на свлачища и речни брегове, корекции на реки и др.</p> <p><b>Източници за финансиране:</b> държавен бюджет; общински бюджети; фондове и програми на ЕС; международни програми; банкови кредити; собствени средства на бизнеса, НПО и др. организации; държавни предприятия (ПУДООС, Публични инвестиционни проекти ЕАД и др.); извънбюджетни фондове</p>
WOВидин	<p><b>Стратегията за развитие на област Видин</b> е за периода 2005 – 2015 год.</p> <p><b>Площ</b> - 3022 кв. км. (2.7% от територията на България) и включва 11 общини: Видин, Бойница, Брегово, Белоградчик, Грамада, Димово, Кула, Макреш, Ново село, Ружинци, Чупрене.</p> <p><b>Население</b> (към края на 2004 г.) - 120 192 души.</p> <p><b>Климат:</b> умерено-континентален.</p> <p><b>Почви:</b> алувиално-ливадни, ливадни черноземи, карбонатни и типични черноземи, ливадно-заблатени и блатни почви, тъмносивите и сиви горски почви. На места имат влошени агропроизводствени свойства в резултат на влошаване на физико – химическите им свойства от ерозията.</p> <p><b>Селско стопанство:</b> <i>Растениевъдство:</i> пшеница, ечемик, царевица, слънчоглед; лозарство; овощарство; зеленчукопроизводство; <i>Животновъдство:</i> говедовъдство, овцевъдството, свиневъдство, козевъдство, птицевъдство и пшчеларство.</p> <p><b>Водни ресурси:</b> <i>повърхностни</i> - Реките Тимок, Дунав, Тополовец, Арчар, Лом, Чичилска, Видбол, Коматица, Грамадска, Стакевска, Скомля, Белщица и Ясова бара. Водите на р.Дунав в участъка на областта съответстват на ПДК за трета</p>





Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>категория, т.е. силно замърсени Основно от битовата канализация на гр. Видин) и могат да се използват само за земеделски култури. Водите на останалите реки отговарят на втора категория. <i>Подземни</i> - имат предимно карстов произход. Най-голям воден басейн е Рабишкото езеро - подхранва се от подземен карстов извор, както и от реките Арчар и Видбол. Подземните води са в пряка хидравлична връзка с водите на р. Дунав. В участъка Видин - Сланотрън - Кошава има находище на високоминерализирани термални води.</p> <p>Областта е една от най-бедните на <b>полезни изкопаеми</b>: находище на гипс край с. Кошава (общ. Видин). В общ. Белоградчик - различни по състав скали (варовик, мраморизиран варовик, пясъчник и гранит). В с. Гранитово (общ. Белоградчик) - кариери за гранит, за облицовъчен камък "перла" и за инертни материали. Край с. Чупрене - находище на мрамор.</p> <p><b>Защитени територии:</b> Природни забележителности: скалните образувания – ПП "Белоградчишките скали" и "Боров камък"; пещерите - "Магура", „Леви и десни сухи печ“, "Венец"; водопадите – „Стакевски водопад", „Петков церак" и "Бялата вода". <b>Защитени местности:</b> „Връшка чука", „Раковишки манастир" и „Липака". <b>Резерват</b> „Чупрене".</p> <p><b>Икономика:</b> Промисленост (пр-во на изделия от неметални минерални суровини, на изделия от каучук и пластмаси, на облекло, на хранителни продукти и напитки); Търговия; Услуги.</p> <p><b>Гори:</b> преобладават широколистните (цер, зимен дъб, бук, акация, тополя).</p> <p><b>Водоснабдяване и канализация:</b> водоснабдяване: сравнително добре организирано; регионът е относително задоволен с питейни води, но системата за водоподаване е високо енергоемка (от дълбочинни кладенци); водопроводната мрежа е силно амортизирана; канализация: с канал. мрежа разполагат само големите населени места; няма населено място с изградена ПСОВ; <i>хидромелиоративен фонд</i> - 5 напоителни системи, обслужващи землищата на 47 населени места.</p> <p><b>Отпадъци:</b> Частично въведено организирано сметосъбиране в общините Кула, Грамада, Димово и Белоградчик, но само за градското население. Предстои изграждане на „Регионално депо за битови отпадъци", което да обслужва населението от всички общини на територията на областта.</p> <p><b>Главната стратегическа цел</b> за развитие на област Видин за периода до 2015 год. е постигане на динамично устойчиво и балансирано социално – икономическо развитие, насочено към намаляване на междурегионалните различия и осигуряване на равни възможности за икономическо развитие, достъп до икономически ресурси, по-висок жизнен стандарт и благоприятни условия на живот във всички общини в областта, съобразено с опазване на околната среда.</p> <p><b>Един от приоритетите</b> е „Подобряване на водоснабдителните и канализационните системи", мерките за постигането на който са: Доизграждане, реконструкция и обновление на водоснабдителната и водопреносна мрежи и използване на нови и алтернативни водоизточници; Изграждане, довършване, реконструкция и обновление на канализационната</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>система и системите за отвеждане и пречистване на отпадъчни води; Изграждане на пречиствателни станции за битови отпадъчни води и пречиствателни станции за питейна вода. Друг от приоритетите е „Осигуряване на безвредно и безопасно третиране на битови и производствени отпадъци” чрез мерките: Изграждане на съвременни съоръжения за съхранение и преработка на отпадъци и ликвидиране на нерегламентираните сметища; Въвеждане на технологии за добив на енергия от преработване на отпадъци; Въвеждане на системи за разделно събиране на отпадъци и прилагане на методи на компостиране на биоразградимите отпадъци; Намаляване замърсяванията на почвите и рекултивиране на вече замърсени почви.</p> <p><b>Източници за финансиране</b> на изпълнението на Областната стратегия за развитие са: държавен бюджет; общински бюджети; фондове и програми на ЕС; международни програми; банкови кредити; собствени средства на бизнеса, НПО и други организации; държавни предприятия ( ПУДООС, Публични инвестиционни проекти ЕАД и др.); извънбюджетни фондове ( СИФ и др.).</p>
<b>WOMонтана</b>	<b>Виж OGMонтана</b>
<b>VTПлевен</b>	<b>Виж ISПлевен</b>
<b>VTЛовеч</b>	<b>Виж ISЛовеч</b>
<b>OSПлевен</b>	<b>Виж ISПлевен</b>
<b>OSЛовеч</b>	<b>Виж ISЛовеч</b>
<b>OSВелико Търново</b>	<p><b>Областната стратегия за развитие на област В. Търново</b> е за период 2005 – 2015 г. и обхваща създаването на условия за балансирано и устойчиво развитие на областта и десетте общини в нея. Тя е основен ориентир за общинските планове за развитие, източник на идеи и стратегически документ за разработване на конкретни мерки в тях. <i>Основната стратегическа цел е Постигане на икономически подъем и подобряване на качеството на живот при комплексно и балансирано развитие в областта.</i> Общата територия на областта е 4661,6 кв. км, а населението ѝ е 287 011 души (2003г.).</p> <p><b>Водните ресурси на областта са значителни.</b> По-важните реки, които протичат през нея, са Янтра, Росица, Дряновска река, Студена, Елийска, Лефеджа, Стара река, Златаришка река, Веселина, Бреговица и Голяма река. Подхранването на реките е предимно дъждовно, но със значително участие на подпочвения и снежния компонент, а режимът на речния отток е непостоянен. На територията на областта са изградени язовирите "Ал. Стамболийски", "Йовковци" и много др. по-малки язовири за напояване. Значително богатство за областта са <i>минералните води</i> (Овча могила, Вонеща вода, Обединение, Павликени). Най-значителният извор на минерална вода е в с. Вонеща вода – с дебит 9–10 л/сек. и температура 13°C.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p><b>Природната среда</b> е разнообразна и добре съхранена. Голямо е разнообразието на защитени територии с уникални природни дадености. Областта е сравнително бедна на полезни изкопаеми. Сеизмичен риск има в района на средното течение на р. Янтра.</p> <p><b>Водоснабдяването</b> е основно от хидровъзел “Йовковци” (общините В.Търново, Г.Оряховица, Лясковец, П. Тръмбеш, Стражица, Златарица и Елена) и от водоснабдителна система "Росица" (общините Сухиндол и Павликени), както и местни водоизточници. Община Свищов се водоснабдява от подпочвените води, акумулирани главно в Свищовско-Беленската и Вардимската низини, посредством кладенци тип “Раней” и шахтови кладенци. Язовир “Йовковци”, изграден на територията на община Елена по поречието на р. Веселина, е с обем 92 млн.куб.м, а пречиствателната станция за питейни води ПСПВ “Йовковци ” е с проектен капацитет 2500 л/сек. ПСПВ е въведена в експлоатация през 1980 г., като е изграден само първият етап с 50% мощност от предвидената. Северните части на областта са по-бедни на водни ресурси и повечето населени места (община Полски Тръмбеш) се водоснабдяват от местни водоизточници или водохващания от съседни села. Водният потенциал на община Свищов е значителен, но все още липсва цялостно проучване на водата в региона, така че трябва да се увеличи производството на питейна вода от р. Дунав (след съответното пречистване) и да се подобри качеството на питейната вода. Изградеността на водопроводната мрежа е добра, с изключение на някои части от територията на общините Елена и Златарица, където има неводоснабдени населени места. Основните проблеми във водоснабдяването произтичат предимно от силно амортизираните мрежи и съоръжения, в резултат на което загубите на вода достигат до 50%. В редица населени места от областта са регистрирани отклонения в качеството на питейните води по съдържание на нитрати, резултат от наторяването на земеделски култури в пояс II на СОЗ на водоизточниците от страна на земеделски стопани и кооперации. В община Свищов се наблюдава съществено отклонение в стойностите на показателя “съдържание на манган”. Започнато е строителство на пречиствателна станция за питейна вода в близост до водоизточниците в с. Вардим, но поради липса на средства, строителството временно е спряно.</p> <p><b>Канализация</b> - Канализационна мрежа имат всички градове в областта и с. Вонеща вода – общо 11 населени места. В някои села има частична канализация, зауствана директно в реки и дерета. В областта са изградени ГПСОВ за отп. води на гр. В. Търново, районна ПСОВ за отп. води на градовете Г. Оряховица, Лясковец и Д. Оряховица и ПСОВ за гр. Стражица. Изграждането на ПСОВ “Свищов” е включено в Националната програма за опазване на околната среда със срок на изпълнение до 2010 г. Извършени са предпроектни проучвания, които дават идейни решения в няколко варианта. Проблем е липсата на съоръжения за отпадъчни води във всички населени места, което води до безконтролно изпускане на замърсени води в реките, вкл. и в р. Веселина – основен водосбор на яз. “Йовковци”. При засиленото ново строителство се появява сериозен проблем от недостатъчна проводимост на съществуващите канализационни клонове и връщане на отпадъчни води през съществуващите канализационните отклонения, най-вече при обилни валежи.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p><b>Основни замърсители на повърхностните води</b> са отпадъчните води от населените места без селищни ПСОВ. Най-големият замърсител на р. Янтра с промишлени отпадъчни води е "Захарни заводи" АД, гр. Горна Оряховица. Качественият състав на водите на р. Янтра и нейните притоци се следи чрез ежемесечен мониторинг от Националната система за екологичен мониторинг.</p> <p><b>Развитието на местната инфраструктурата за опазване и подобряване на околната среда ще се постигне чрез мерките:</b> Изграждане на селищни ПСОВ; Доизграждане на канализационната система; Подмяна на амортизираните водоснабдителни съоръжения и водопроводната мрежа; Изграждане на депа за отпадъци; Обхващане на всички селища в областта в организирано сметосъбиране; Въвеждане на разделно събиране на ТБО с цел повторна употреба (рециклиране) на суровините; Постоянен контрол на обекти - потенциални замърсители на почвите; Прилагане на екологосъобразни практики в селското стопанство и др.; Запазване и поддържане на биоразнообразието чрез разширяване мрежата от защитени обекти и защитени ландшафти (Натура 2000), в т.ч. и културни ландшафти; Провеждане на активна информационна кампания за стойността и качеството на природата в областта; Активизиране на борбата с ерозионните процеси, укрепване на свлачища, почистване и укрепване на речни корита, естетизиране на ландшафта; Изграждане на ново технологично равнище на местната икономика чрез въвеждане на екологично чисти технологии.</p>
YНСливен	<p>Сливенска област заема територия от 3544,066 кв. км. (3,19% от територията на страната) и е разделена на 4 общини - Котел, Нова Загора, Сливен и Твърдица. Постоянното <b>население</b> към 31.12.2003г. е 213 194 души (2.73% от населението на България).</p> <p><b>Релеф:</b> на север – полупланински и планински, а на юг – равнинен.</p> <p><b>Климатът</b> е умереноконтинентален.</p> <p><b>Води:</b> Хидроложките запаси в областта не са големи. Главен воден ресурс и водоприемник на територията на областта е река Тунджа с нейните притоци и река Луда Камчия, Котлешница, Беленска и река Твърдишка. Водещ екологичен проблем по отношение на повърхностните води в областта е опазване чистотата на основния водоприемник река Тунджа. Водите ѝ се използват за питейни нужди и напояване. На нея е изграден един от най-големите язовири в страната – яз. "Жребчево", който е с обем над 400 млн. куб.м. Основното му предназначение е за напояване. <b>Минерални води</b> - две термални находища (Сливенски минерални бани; Кортенски минерални бани).</p> <p><b>Почви:</b> най-характерни са карбонатните черноземни смолници, черноземните смолници и излужените черноземни смолници.</p> <p><b>Гори:</b> Преобладават видовете бук, зимен дъб и цер. Средната възраст на горите е 58г., с преобладание на широколистните видове – 82%.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> горивно-енергийни ресурси, медни руди, кварцит за динасов огнеупор, кварцит за феросилиций.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p><b>Защитени територии:</b> ПП „Сините камъни“. Природните забележителности в него са: Скално образувание „Халката“, Пещера „Змееви дупки“, Пещера „Песченик“, Пещера „Бъчвата“, Пещера „Хайдушката“, Вековна букова гора в м. Кушбунар. Резервати - „Кутелка“, „Орлица“, Керсенлика“ (Ардашлъка); множество природозащитени обекти на територията на общините Котел и Твърдица („Калето“, „Хърсовград“, „Злостен“. Орлова пещера – с колония от хиляди прилепи (защитени от закона животни). Орлови скали – на 5 км. западно от град Котел, където се наблюдават гнездовища на скален орел, Вековни дървета „Габър“, „Топола“ и др. „Бук“, „Дъб“, „Явор“,</p> <p><b>Икономическо развитие:</b> Общините в областта могат да се разделят на 3 групи: 1. Сливен - индустриално-аграрна, с най-голямо значение за промишлеността в областта и с голям дял в аграрния сектор; 2. Нова Загора - аграрно-индустриална, с най-голям дял в аграрния сектор и със значителен дял в промишлеността; 3. Котел и Твърдица - аграрни, с тенденция към намаляване дела на индустриалния сектор и повишаване дела на аграрния. <i>Промисленост:</i> производство на текстил, текстилни изделия и облекло; производство на хранителни продукти и напитки; производство на машини и оборудване; производство на електрооптично и друго оборудване и др.</p> <p><b>Селско стопанство:</b> <i>Растениевъдство</i> – основен подотрасъл на селското стопанство. Най-голям относителен дял има зърнопроизводството, следвано от техническите култури и трайните насаждения. Традиционно се отглеждат зърнено-житни култури, развити са овощарството, лозарството и зеленчукопроизводството. <i>Животновъдство:</i> втория основен подотрасъл на селското стопанство. Развити са - говедовъдството, свиневъдството, птицевъдството, овцевъдството, пчеларството.</p> <p><b>Водостопанска инфраструктура:</b> <i>Водоснабдяване</i> - Водоснабдени са всичките 106 населени места в областта (водоизточници: Каптажи - 110 бр., Шахови кладенци - 92 бр., Речни водохощания - 3 бр., ЯзовирДренажи - 50 бр., „Асеновец“). Съществуващата водопроводна мрежа се нуждае от реконструкция. С проекта „Подобрения на водния цикъл на град Сливен“ Община-Сливен кандидатства пред Европейската комисия по програма ИСПА. Средствата в размер на 40,5 млн. евро са одобрени от финансиращият орган. Средствата за модернизация на ПСОВ са 8,5 млн. евро. Предвидени са средства за канализационната и водопроводната мрежа, както и за система за дистанционен контрол и управление. За решаване на проблема с недостига на питейна вода е необходимо да се извършат следните мероприятия: прекапване на съществуващи каптажи с известни хидрогеоложки данни, изграждане на нови тръбни сондажи и шахтови кладенци в санитарно-охраняемите зони, довършване на започнати водоснабдителни обекти и реконструкция на вътрешна водопроводна мрежа. Другия голям проблем е свързан с възстановяването на строителните работи на яз. „Братан“ /общ.Котел/, проектиран за водоснабдяване на община Котел. Строителството му е спряно през 1991 г. С изграждането на обекта ще се подобри водоснабдяването на населените места в община Омуртаг /област Търговище/ и община Върбица /област Шумен/. На територията на областта няма изградени ПСПВ. Необходимо е препроектиране и</p>





Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>довършване на ПСПВ гр.Сливен. <i>Канализационната мрежа</i> е развита предимно в големите градове (Сливен, Нова Загора и Котел). В останалите населени места се използват септични кладенци и поливни ями, което води до влошаване на качествата на питейните води. ПСОВ има само в гр. Сливен и гр. Нова Загора. Необходими са инвестиции за доизграждане, оборудване и реконструкция на съществуващите мощности. Наложително е изграждането на ПСОВ в гр.Котел, като по този начин ще се реши проблемът със замърсяването на р.Луда Камчия, която е основен водосбор на яз."Камчия". Необходимо е изграждане на канализационна система и ПСОВ в гр. Твърдица.</p> <p><b>Отпадъци:</b> В ход е реализацията на регионален проект за изграждане на Завод за преработка на ТБО, депо за ТБО и пречиствателно съоръжение към него. Реализацията на проекта ще доведе до подобряване параметрите на околната среда за Сливенска и Ямболска област. Не е решен проблемът за обезвреждане на болничните отпадъци . Предвижда се за обезвреждането им да се ползват автоклав и инсинератор, които предстои да се изградят съответно в Ст. Загора и Пловдив.</p>
YNЛовеч	<b>Виж ISЛовеч</b>
YNГаброво	<p><b>Областната стратегия за развитие на област Габрово</b> е за периода 2005-2015 година. Общата територия на областта е 2 023 кв.км. и обхваща 356 населени места, администрирани в четири общини - Габрово, Дряново, Севлиево и Трявна.</p> <p><b>Повърхностни води:</b> Територията на областта се разпростира по бреговете на реките Янтра, Паничарка, Синкевица, Жълтешка, Росица, Видима, Тревненска и техните притоци. Дебитът на тези реки е малък. Те имат дъждовно-снежен режим с есенен минимум на оттока и пролетен максимум. Река Янтра е най-голямата от тях. Тя води началото си от Стара планина, с обща водосборна област 7892 км2 и дължина 286 км. до вливането си в р. Дунав. При преминаването си през гр. Габрово р. Янтра е категоризирана като приемник II категория, а след ГПСОВ на Габрово – като трета категория. На Габровска територия са определени 2 бр. пунктове от НАСЕМ за контрол качеството на повърхностните води на р. Янтра - при кв. Ябълка и след ПСОВ – Габрово. Язовир "Христо Смирненски" е основен източник на питейна вода за град Габрово. Останалите общини изпитват периодичен недостиг на водни ресурси. Довършването на строителството на язовири "Бяла" и "Нейковци" би решило трайно този проблем.</p> <p><b>Почви:</b> Основния почвен фонд на областта е представен от сивите горски почви, заемащи около 72% от територията.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> ограничени и по вид и по запаси, предимно от чакъл, пясък и варовици.</p> <p><b>Биологично разнообразие:</b> НП "Централен балкан", ПП „Българка“, 4 прир. забележителности, 14 защитени местности.</p> <p><b>Отпадъци</b> - Подготвен е проект за реконструкция и модернизация на съществуващото депо за ТБО на гр. Габрово и превръщането му регионално за нуждите на Общините Габрово и Трявна. С изграждането му ще се предотврати замърсяването на земята, поречията и горите. В гр. Севлиево е изградено и се експлоатира Регионално депо за отпадъци, обслужващо общините Севлиево и Дряново.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p><b>Промисленост:</b> три са основните направления: “Добивна промисленост”, “Преработваща промисленост” и “Снабдяване с електроенергия, газ и вода”.</p> <p><b>Селско стопанство:</b> не е интензивен земеделски район. Производството е главно за нуждите на животновъдството - зърнени и технически култури, пшеница, ечемик, царевица, маслодаен слънчоглед. Изградените хидромелиоративни водоизточници в областта са достатъчни за обезпечаването на ефективен поливен процес.</p> <p><b>Водоснабдяване:</b> Язовир “Христо Смирненски” е основен източник на питейна вода за град Габрово. Останалите общини изпитват периодичен недостиг на водни ресурси. Ограниченият ресурс налага закупуването на вода с питейни качества от други селищни системи. Град Дряново и голяма част от селищата се водоснабдяват от язовир “Йовковци” – гр. Велико Търново, 12 населени места от Община Габрово се водоснабдяват от водохващане “Стоките”-“Бяла” ООД, гр. Севлиево. Съществуващата водоснабдителна мрежа в населените места от общините Габрово, Трявна и Дряново е остаряла и силно амортизирана. Водоснабдяването на община Севлиево се осъществява основно от два типа източници - планински водохващания и местни водоизточници. Решението за нормалното водоснабдяване на населението в общината е изграждането на язовир “Бяла”. За трайно решаване на проблема с питейната вода в областта трябва да се работи в няколко направления - включване на нови водоизточници, довършване строителството на двата язовира “Бяла” (Севлиево) и “Нейковци” (Трявна), доизграждане на събирателна деривация “Янтра” към хидровъзел “Хр. Смирненски” (Габрово) и реконструкция на съществуващата водопроводна мрежа.</p> <p><b>Канализационна мрежа:</b> Със сравнително добре развита, от смесен тип за отпадъчни и повърхностни води, разполагат само градовете. В останалите селища проектирането и изграждането на такива мрежи е локално и инцидентно. Повечето промишлени предприятия имат локални пречиствателни станции, но почти всички имат проблем с технологията на пречистване и експлоатация на съоръженията. Основните причини за замърсяване на речните води е силното антропогенно въздействие, на което са подложени реките като приемник на непречистените води - от бита, промислеността и дъждовните води. С пречиствателна станция за отпадъчни води разполага само гр. Габрово. Предстои пускане в експлоатация на ГПСОВ – гр. Севлиево.</p> <p><b>Един от приоритетите</b> за развитие на област Габрово е и изграждане и развитие на екологичната инфраструктура и екологосъобразните технологии. Една от целите за постигането му е изграждане на канализационни системи и пречиствателни станции за отпадъчни води. Друга цел е запазване на горския фонд и подобряване на биологичното разнообразие.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
YNТърговище	<p><b>Областната стратегия за развитие на област Търговище</b> включва периода 2005-2015 г. и представлява стратегически документ, определящ целите и приоритетите за развитие на областта.</p> <p><b>Общата площ</b> на територията на областта е 2710383 дка и включва 5 общини (Търговище, Попово, Омуртаг, Антоново и Опака).</p> <p><b>Населението</b> наброява 138160 души (2003 г.) – 1,8 % от населението на България.</p> <p><b>Релефът</b> е предимно хълмист, разнообразен от изразителни равнинни и долинни разширения и от нископланински възвишения.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> бедна на полезни изкопаеми (варовици, пясъчници, мергели, каменна сол, ломен и трошен камък).</p> <p><b>Климат:</b> Територията на областта се намира в умереноконтиненталната климатична област – в средния климатичен район на Дунавската равнина, а най-южната ѝ част в предбалканския климатичен район.</p> <p><b>Почви:</b> излужени, карбонатни, оподзолени и типични черноземи, сиви горски почви, алувиално-ливадни почви. Развита е интензивна почвена ерозия.</p> <p><b>Водни ресурси:</b> В областта са изворните области на реките Русенски Лом, Голяма Камчия, Янтра. Нито една по-голяма река не протича през територията ѝ. По-главните реки, които отводняват областта, са Черни и Малки Лом, Врана, Голяма река и Стара река. Реките са маловодни, с малки водосборни басейни. Речният отток е непостоянен. Всички реки имат снежно-дъждовен режим. Пълноводието е характерно само за пролетния сезон. През лятото част от реките пресъхват. На територията са изградени язовирите “Ястребино”, “Съединение”, “Фисек”, тук попада и част от язовир “Бели Лом”. Карстовите извори имат малък дебит и значението им е свързано само с водоснабдяването на някои по-малки населени места. <b>Минерални води:</b> минерален извор “Боаза”, минерална вода при с. Водица, общ. Попово. <b>Гори:</b> съставени са от широколистни видове (габър, цер, благуна, вергилиев дъб, бук и др.). Незначителна част е заета от иглолистни видове – черен и бял бор, смърч, ела и др.</p> <p><b>Защитени територии:</b> В областта има малко защитени територии. Защитените местности са “Игликина поляна”, “Урумово лале”, “Петка балкан”, “Беллика”, “Римски мост”. Природните забележителности са: “Водопада”, “Коня”, “Дервенска пещера”, “Гърбавата чешма”.</p> <p><b>Промишленост:</b> хранително-вкусова промишленост, строителство, мебелопроизводство, шивашка дейност.</p> <p><b>Селско стопанство:</b> Растениевъдство - зърнени, технически и фуражни култури (царевица, ечемик, пшеница, слънчоглед); трайни насаждения (овощни насаждения, лозови масиви); зеленчукопроизводство, тютюнопроизводство.</p> <p><b>Животновъдство:</b> говедовъдство, биволовство, овцевъдство, козевъдство, свиневъдство, птицевъдство, пчеларство.</p> <p><b>Водоснабдяване и канализация:</b> <b>Водоснабдяване:</b> Водоснабдено е почти 99 % от населението на областта. Районът е беден на водни ресурси, което е наложило изграждането на много водоизточници. За общините Търговище, Омуртаг и</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>Антоново са включени в експлоатация 321 бр. водоизточници, разположени на териториите на съответните населени места. Търговище се водоснабдява от яз.”Тича”, разположен на територията на община Преслав, а водоизточникът (каптаж) за водоснабдяване на гр. Омуртаг е разположен на територията на община Котел - с. Кипилово. Почти всички каптажи и дренажи са плиткоподпочвени и дебитите им бързо се влияят от атмосферните условия. При продължителни засушавания те намаляват катастрофално. Единствената пречиствателна станция е разположена в гр. Търговище и подава вода само за областния град. По-проблематично е водоснабдяването в района на общините Попово и Опака. В сравнителен план най-зле е община Антоново, където има неводоснабдени населени места (4 % от населението не е централно водоснабдено) и освен това около 70 % от населението е с режим на водоползване. Най-тежък е режимът за община Омуртаг, където около 80 % от населението не получава непрекъснато водоснабдяване. ПСПВ обхваща само 64 % от населението на община Търговище. <i>Канализация:</i> изградена е само в градовете Търговище, Омуртаг, Антоново и Попово и частично в няколко села. Общата дължина на канализационната мрежа е 156 км. Отпадните води от тези населени места се заустват в съответните приемници (близките реки и дерета) без пречистване, тъй като няма изградени пречиствателни станции. Степента на изграденост на уличната канализационна мрежа в градовете е около 70 % (Антоново - 26 %). В Търговище канализацията обхваща около две трети от населението, за Попово и Омуртаг процентът се движи около 40 и за Антоново - една четвърт. В област Търговище няма изградени селищни пречиствателни станции за отпадни води, което е причина за неконтролното изпускане на замърсени води в реките и причинява замърсявания на околната среда. За решаване на проблемите на питейното водоснабдяване и канализацията е разработен проект “Подобряване качеството на питейната вода и намаляване вредното влияние на отпадните води в регион Търговище”, включващ два етапа. Първият - подмяна на водопроводните съоръжения в петте града в региона – Търговище, Антоново, Опака, Попово и Омуртаг, доизграждане на пречиствателна станция за питейна вода за община Антоново, доизграждане на канализационната мрежа в общините Търговище, Попово и Опака, както и изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в град Омуртаг. Вторият етап обхваща подмяна на водопроводните съоръжения в селата на петте общини в региона, а също и реконструкция на съществуващата канализационна мрежа и изграждане на нова такава в градовете Омуртаг и Антоново.</p> <p><b>Специфичната цел</b> „Развитие на инфраструктурата, свързана с опазването и подобряването на околната среда” предвижда и дейностите: изграждане на ГПСОВ-Търговище и ГПСОВ-Попово; изграждане на водоснабдителни и канализационни системи в населените места, малки пречиствателни станции за питейна вода и за промишлени и битови отпадни води; водопроводни мрежи в частично водоснабдени населени места; сметосъбирането и депониране на твърдите отпадъци и тяхната преработка; рекултивация на замърсени земи.</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
YNВелико Търново	Виж OSВелико Търново
YNРусе	<p><b>Областната стратегия за развитие на област Русе</b> е за период 2005 – 2015 г. Административно-териториалният обхват на областта е 2803.4 кв. км (прибл. 2.53 % от терит. на страната) и включва 8 общини (Борово, Бяла, Ветово, Две могили, Иваново, Русе, Сливо поле и Ценово). Броят на населението към 31.12.2003 г. е 261108 души (3,3% от населението на страната).</p> <p><b>Водни ресурси:</b> <i>Повърхностни води</i> - Най-значима е река Дунав, чиито води се използват за напояване, транспорт, риболов, за технически нужди и др. Реките Русенски Лом и Янтра (в областта влиза само долното ѝ течение) имат ограничено стопанско ползване, поради особеностите на климата и карстовата основа, както и поради замърсяването им с промишлени и битови отпадъци. Данните за р. Русенски Лом и р. Янтра (приемник III категория) показват, че не са превишени нормите по отношение на киселинните и окислителните условия, но неразтворените вещества и съдържанието на желязо са над ПДК. Съдържанието на амониев и нитратен азот и фосфати е с тенденция на постоянно намаление. Голям проблем, оказващ влияние върху качеството на повърхностните водни обекти, представлява органичното замърсяване от изградените на територията на областта свинекомплекси и животновъдни ферми. Върху състоянието на реките оказват влияние честите зауствания, без преминаването на отпадните води през пречиствателни съоръжения. <i>Язовири</i> - В областта са построени 10 язовира, по-големите от които са яз. "Баниска", яз. "Лом Черковна", яз. "Николово" и яз. "Бели Лом". <i>Поздемните води</i> в област Русе са обилни и дълбоки. При с. Писанец (община Ветово) има карстов извор. <i>Поздемните води</i> като цяло са с добро качество.</p> <p><b>Почви</b> – Най-разпространени са черноземните почви. В югоизточните части преобладават тъмносивите горски почви.</p> <p><b>Полезни изкопаеми</b> – в областта има само нерудни полезни изкопаеми. Със стопанско значение са находищата на каолин и кварцов пясък, на строителен варовик, на камък и вар и на инертните материали от р. Дунав.</p> <p><b>Земеделие</b> - Използваната земеделска площ възлиза на 175 000 ха или 63,2% от общата площ на областта, при 53% средно за страната. Най-развито е зърнопроизводството, следвано от лозарството и зеленчукопроизводството.</p> <p><b>Водоснабдяване</b> - всички населени места са водоснабдени. Питейните води по количество и качество задоволяват напълно потребностите на областта, но водопроводната система е остаряла и амортизирана.</p> <p><b>Канализационна мрежа</b> е изградена само в градовете Бяла и Русе. Частично е изградена канализационна мрежа в общинските центрове - гр. Борово и гр. Две могили. В останалите населени места се използват септични ями и попивни кладенци, което влошава качеството на подземните води. Липсват пречиствателни съоръжения за отпадъчните води.</p> <p><b>Отпадъчни води</b> - всички битово-фекални и производствени отпадни води, чрез градската канализация се заустват директно в реките Русенски Лом и Дунав. В крайречните селищни системи няма изградени пречиствателни станции за</p>





Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>отпадъчни води. Преобладаващата част от малките агломерации няма изградени канализационни мрежи и отп. води най-често се отвеждат в земните пластове. Определена степен на пречистване на отп. води се постига от локалните пречиствателни съоръжения, като септични ями, биофилтри, мазиноуловители, каломаслозадържатели и заводски пречиствателни станции за битово-фекални и химически замърсени води. С изграждането на ГПСОВ-Русе ще бъде постигнат голям екологичен ефект от местно, национално и международно значение. Ще се избегне замърсяването на крайбрежната зона на град Русе, ще се създадат условия за рибовъдство в устието на р. Русенски Лом. Ще се преустанови замърсяването на долното течение на р. Дунав, а чрез нея и на Черно море, тъй като в момента се разчита единствено на самопречистващата способност на р. Дунав.</p> <p><b>Ландшафтно и биологично разнообразие</b> - На територията на областта попадат 39 защитени природни обекти, от които 28 защитени вековни дървета, 5 защитени местности, 4 природни забележителности, един резерват и един природен парк.</p> <p><b>Главната стратегическа цел за периода до 2015 г.</b> е постигане на устойчиво и балансирано развитие на област Русе.</p> <p><b>Източниците за финансиране</b> са вътрешни (републикански и общински бюджет) и външни (от международни фин. институции, програми и проекти на ЕС и др. външни донори).</p>
RLРусе	<b>Виж YNРусе</b>
RLРазград	<p><b>Стратегията за развитие на област Разград</b> определя общата и специфичните цели, както и стратегическите приоритети в регионалното развитие в средносрочен и дългосрочен план и играе роля на отправна точка за общинските планове за развитие, като източник на идеи и аргументи за разработване на общински проекти.</p> <p><b>Общата площ</b> на територията на област Разград е 2416186 дка, на която са разположени 7 общини – Разград, Исперих, Кубрат, Завет, Лозница, Самуил и Цар Калоян. Висок е процентът на земеделските територии - общо 1 705 609 дка (70,6% от площта на областта, при средна стойност за страната 58,7%).</p> <p><b>Населението</b> е 142 192 души (2003 г.) - 1,8% от населението на Р България.</p> <p><b>Полезни изкопаеми</b> – неголеми находища на глина, зърнестите варовици и пясъчници, каолин. Областта е бедна на</p> <p><b>Водни ресурси</b> – всички, освен р. Бели Лом, са временни реки. Най-големият изграден язовир е “Бели Лом” (25,5 млн.куб.м.). На терит. на община Исперих е най-големият карстов извор в тази част на страната. <i>Относителният дял на водните течения и водни площи (0,6%) е три пъти по-малък в сравнение със средния за страната.</i></p> <p><b>Почви</b> - тъмносиви горски, черноземи и алувиално-ливадни почви (около речните тераси). За <b>защитени местности</b> в областта са обявени 3 вековни гори и 3 находища на див божур.</p> <p><b>Природни забележителности:</b> “Големият юг” - земни пирамиди в землището на гр. Разград, „Юч пещера” и „Живописна скала”, в землището на с. Топчийи.</p> <p><b>Икономика:</b> доминирана от индустрията(преработваща промишленост -производство на химични вещества, химични</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>продукти и влакна; на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия; на текстил и изделия от текстил, на облекла; на машини и оборудване; на продукти от други неметални минерални суровини) и услугите. <i>Растениевъдство</i>: зърнени и зърненофуражни култури, овощарството, лозарството и зеленчукопроизводството, тютюнопроизводство. <i>Животновъдство</i>: говедовъдство, овцевъдство, свиневъдство, птицевъдство, пчеларство.</p> <p><b>Гори</b>: съставени от широколистни видове - габър, габър с горун, горун, сребролистна липа, цер, цер с благуи, цер с граница (космат дъб), вергелиев дъб и цер с келяв габър, граница с вергилиев дъб. По-малко са иглолистните култури - от чер бор, бял бор и смърч.</p> <p><b>Водоснабдяване и канализация</b>: Делът на водоснабденото население на областта за 2003 г. е 97.5%, а делът на канализираното население е едва 28% (2003 г.). Водоснабдяването се осъществява от водоснабдителна система "Дунав" и множество собствени водоизточници, като общините са с различна степен на водоснабденост. Няма изградена пречиствателна станция за питейни води. Осн. проблем е високият процент загуби на вода (до 60%), поради амортизация на съоръженията. Канализационни мрежи има само в гр. Разград и гр. Лозница. В гр. Разград - ПСОВ с капацитет 500 л/сек., като делът на обхванатото население за общината е 65%, а ПСОВ в гр. Лозница е с капацитет 20 л/сек. и обхваща 17% от населението на общината. И двете ПСОВ са стари се нуждаят от реконструкция. Заустването на непречистени битови и индустриални отпадъчни води и лошото състояние на канализационните мрежи или липсата на такива са основната причина за замърсяването на водите в областта.</p> <p><b>Управление на отпадъците</b>: Единственият начин за обезвреждане на отпадъците на територията на областта е чрез депонирането им. Почти не се прилагат системи за разделно събиране на отпадъците.</p> <p><b>Приоритетът</b> „Развитие и модернизация на техническата инфраструктура и подобряване качествата на околната среда” включва и мерките: Отреждане на територии за програмата на ЕС "НАТУРА 2000"; Залесяване на наклонени/ерозиращи и други необработваеми терени; Подобряване на достъпа до земеделските стопанства и естетизиране на ландшафта; Популяризиране и стимулиране на биологичното земеделие.</p> <p><b>Приоритетът</b> ”Развитие и модернизация на техническата инфраструктура и подобряване качествата на околната среда” включва и мерките: Подобряване на водоснабдяването на населените места от областта чрез доизграждане и рехабилитация на водоснабдителните мрежи с цел намаляване на загубите на вода; Максимално използване възможностите на местните водоизточници; Изграждане на допълнително водоснабдяване за някои населени места; Завършване реконструкциите на ПСОВ Разград и ПСОВ Лозница; Реконструкция и доизграждане на канализационната мрежа в Разград и Лозница; Изграждане на канализационни</p> <p><b>Специфичната цел</b> „Подобряване качествата на околната среда” включва мерките: Разработване и изпълнение на планове и програми за управление на качеството на атмосферния въздух, опазването на водите и опазването на</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	земя; Технически и технологични мерки за пречистване на отпадните води ( Реконструкция и модернизация на ПСОВ Разград и ПСОВ Лозница;Изграждане на ПСОВ за населени места над 10000 души до 2007 г., и над 2000 души до 2014 г., в съответствие с Директивите на ЕС; Доизграждане канализационната система на областта. Изграждане на депа за отпадъци);Запазване и поддържане на биоразнообразието чрез разширяване мрежата от защитени обекти и защитени ландшафти; Проучване, обогатяване и популяризиране на видовия състав на флората и фауната в региона; Увеличаване броя на защитените територии в областта чрез мероприятия по опазване и възстановяване на застрашени биологични видове;Изготвяне на планове за управление на защитените местности;Изграждане на екотуристическа инфраструктура. Направа на екопътеки, пейки, детски площадки, места за палене на огън, биваци и др. съоръжения с цел опазване на биологичното разнообразие.
RLТърговище	Виж YNTърговище
RLВелико Търново	Виж OSВелико Търново
DJРусе	Виж YNРусе
DJРазград	Виж RLРазград
DJШумен	<p><b>Областната стратегия на област Шумен обхваща период 2005-2015 г.</b> Шуменска област е разположена в централната част на Североизточна България. Тя заема площ от 3,39 хил. кв.км или 3,05 % от територията на страната и включва 10 общини (Шумен, Нови пазар, Каспичан, Велики Преслав, Никола Козлево, Венец, Смядово, Каолиново, Върбица. и Хитрино) и 151 селища с общо население 205 198 души (около 2,6 % от населението на страната).</p> <p><b>Релеф:</b> в северните и средните части на областта е равнинно-хълмист и платовиден, а в южната част (включва части от Предбалкана и Стара планина) се изменя в източна посока от среднопланински до нископланински.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> нерудни - каолин, пясъчници, варовици, мергели и гипс; пясък и чакъл от реките Камчия, Поройна и Дивдядовска.</p> <p><b>Климат:</b> умерено континентален.</p> <p><b>Водни ресурси:</b> <i>Подземни води:</i> грунтови, карстови и пукнатинни. Минерализацията на подземните води е от типа хидрокарбонатно-сулфатен в южните части и хидрокарбоантно-хлориден тип – в северните части на областта. <i>Повърхностни води:</i> Територията на областта се разделя на две хидроложки области: 1.Област с преобладаващ карстов режим на подхранване (обхваща северните части). Речната мрежа е рядка и често е представена от суходолия. Голяма част от валежните води се губят в пукнатините на карстовия терен. Най-значителните карстови извори са Синивирските, Капуновските, изворите северно от Каолиново и Войвода; 2.Област с дъждовно-снежен режим на подхранване</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>(централните и южни части). Режимът на речния отток е в пряка връзка с вътрешногодишното разпределение на валежите и топенето на снежната покривка. Максималното водно количество е през пролетта, а минималното – през есента. Повърхностно течащите води се оттичат към две отточни области – Черноморска отточна област и Дунавска отточна област. Най-голямата речна система от Черноморската отточна област, отводняваща централните и южни части на областта е Камчия и нейните притоци Вардун, Врана, Стара река, Брястова. Друга по-голяма речна система в тази отточна област, отводняваща източните части на областта, е тази на р. Провадийска и нейните притоци Каменица, Крива и Мътница. Дунавската отточна област е представена предимно от суходолия и частично от речната система на Бели Лом (в най-северозападната част на областта). На територията на областта са изградени 252 водоема, като преобладават малките водохранилища. Най-големият водоем е яз. Тича с максимален завирен обем 310 млн.м<sup>3</sup>, използван както за водоснабдяване на Търговище, Шумен и Велики Преслав, така и за напояване.</p> <p><b>Почви:</b> черноземи (карбонатни черноземи, типични черноземи, плитки и каменисти карбонатни черноземи, излужени черноземи, оподзолени черноземи); горски почви (тъмносиви, сиви, светлосиви), ливадно-черноземни почви, алувиално-ливадни почви. Почвеното разнообразие благоприятства интензивното земеделие и е ценен природен ресурс.</p> <p><b>Защитени територии:</b> Резерват “Букака” (за опазване на съществуващата коренна над стогодишна елитна букова гора от вида мизийски бук); Поддържан резерват “Патлейна” (естествено находище на вида “див рожков”); Поддържан резерват “Дервиша” (единственото естествено находище на дървесния вид “конски кестен” в България); Поддържан резерват “Моминград” (за опазване и поддържане на вековна 150 годишна елитна букова гора); Природен парк “Шуменско плато”; Защитена местност “Могилата” (за опазване на разнообразната степна растителност); Защитена местност “Дъбовете” (група от вековни дървета от вида Летен дъб); Защитена местност “Чибуклията” (вековна церова гора); Защитена местност “Блатно кокиче” (естествени находища на “блатно кокиче”), Защитена местност “Марашка кория” (вековни дъбови дървета).</p> <p><b>Икономика:</b> Доминира секторът на услугите, следван от аграрния сектор и накрая индустрията. Най-развити са селското и горското стопанство и преработваща индустрия. <i>Селско стопанство:</i> Растениевъдство – лозарство, овощарство, лавандула, тютюнопроизводство, зърнени култури (пшеница, царевица), слънчоглед. Животновъдство: свиневъдство, биволовъдство, кравевъдство, овцевъдство, козевъдство, птицевъдство, зайцевъдство, пчеларство. <i>Горско стопанство</i> - Общия горски фонд формира 31,1% от територията на областта (широколистни високостеблени, издънкови, иглолистни и нискостеблени гори). Областта разполага със значими недървесни горски ресурси – билки, горски плодове, гъби и др. <i>Туризм:</i> общините в областта разполагат със значителен потенциал и благоприятни условия за развитие на туризма. Всяка една община притежава уникално културно-историческо наследство и богати природни дадености.</p> <p><b>Водопроводна и канализационна инфраструктура:</b> <i>Питейно-битово водоснабдяване</i> - В област Шумен са</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>водоснабдени 151 населени места. Изградена е 885 км външна и 1 447 км вътрешна водопроводна мрежа, както и 50 454 км вътрешноградна инсталация. Основни източници на питейна вода са шахтовите кладенци (154), каптажите (151), както и дълбоките сондажи (50) и каптажите (4). Голяма част от каптажите през лятото пресъхват, което налага режим във водопотреблението, особено в северната част на областта. Областният център и Велики Преслав се водоснабдяват от яз. Тича. Съществуващата водопроводна мрежа се нуждае от реконструкция и подмяна на голяма част от тръбите. По отношение на качеството на питейната вода се провежда мониторинг в следните пунктове: Пункт “Дълбок сондаж – ПС-ПБВ гр. Каспичан” с код 3658702. Тръбният кладенец е с дълбочина около 700 м, а вода за питейни нужди се черпи от около 75 м дълбочина; Пункт “гр. Нови пазар” с код 5200901. Проби се вземат от помпената станция от смесената вода от три дълбоки тръбни кладенци и от един плитък. Водата от помпената станция се използва за питейни нужди; Пункт “Дълбок сондаж – ПС-ПБВ с. Цани Гинчево” с код 7803201. Водата се използва за питейни нужди; Пункт “Дълбок сондаж – ПС-ПБВ с. Изгрев” с код 3256201. Водата се използва за питейни цели; Пункт “Дълбок сондаж – ПС-ПБВ с. Васил Друмево”, който се намира на север от с. Васил Друмево, на около 2 км от селото. Водата се използва за питейни нужди; Пункт “с. Хан Крум ПК “Строителни материали”. Водата се използва за промишлени цели; Пункт “с. Радко Димитриево” с код 6144301. Водата се използва за питейни нужди; Пункт “Шахтови кладенци – ПС-ПБВ гр. Смядово” с код 6770802. Шаховите кладенци са шест, като вода се черпи предимно от четири от тях. Дълбочината им е около 10-12 м, като водата се използва за промишлени цели; Пункт “гр. Каспичан Консервен завод” с код 3658701. Водата се използва за промишлени цели. <i>Канализация:</i> По-голямата част от населените места не са канализирани (146) и само 5 (дори не всички градове!) имат канализация за отпадъчни води. Канализационната инфраструктура включва 190 км улична канализация и 6 910 км сградни разклонения. Особено тежки са проблемите в общините Никола Козлево, Върбица, Хитрино, Каолиново и Венец, където няма канализирани селища. На територията на област Шумен има изградена пречиствателна станция за питейни води само на яз. Тича. В останалите населени места се използват септични кладенци и попивни ями, което води до влошаване на качествата на питейните води. <i>Отвеждане и пречистване на отпадните води:</i> ПСОВ има само в гр. Шумен (механично стъпало), а са предвидени за изграждане пречиствателни станции в гр. Велики Преслав, гр. Нови Пазар и Каспичан. На територията на община Смядово работи пречиствателна станция за биологично пречистване на отпадни води. Тя се използва от предприятията, намиращи се на територията на бившият химически завод в гр. Смядово. <i>Хидромелиорации:</i> Напоителните съоръжения на територията на Шуменска област са обединени в единна напоителна система с основен източник яз. Тича с полезен обем от 270 м<sup>3</sup>. За ефективно водоразпределение и намаляване загубите на вода са необходими инвестиции за автоматизацията и диспечеризацията на водоподаването. <b>Отпадъци:</b> на територията на РИОСВ Шумен действат 9 организирани депа за битови отпадъци в Шумен, Велики Преслав, Каспичан, Нови пазар, Смядово, Върбица, Каолиново, Хитрино и Тимарево. Депото в Шумен е определено за</p>





Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>регионално, а останалите 8 депа заедно със селските следва да сезакрият. Вобщини Венец и Никола Козлево няма организирано сметосъбиране.</p> <p><b>Основни източници на замърсяване на водите</b> са промишлените предприятия и канализационните мрежи на селищата. Пречиствателните станции за отп. води могат да се групират като: Изградени пречиствателни станции (ГПСОВ гр. Шумен – изградено механично стъпало на ГПСОВ, предстои изграждането на биологично стъпало и включването на три броя канализационни клонове към ГПСОВ; ПСОВ гр. Смядово, собственост на “Еловица” АД – изградена е, но не функционира. Необходими са промяна на собствеността, основен ремонт и модернизиране на съоръженията и въвеждане в експлоатация), Пречиствателни станции в процес на изграждане (ГПСОВ гр. Велики Преслав, която е в процес на строеж), Пречиствателни станции в проектна готовност (ПСОВ гр. Каспичан и гр. Н.Пазар – има изготвен проект за обща ГПСОВ), Пречиствателни станции в идейна готовност (За гр. Каолиново и гр. Върбица е необходимо изграждане на селищна канализационна мрежа и ГПСОВ; За селищата с население над 2 000 жители, каквито са с. Ивански и с.Ц. Брод (община Шумен), с. Каспичан (община Каспичан), с. Т.Икономово (община Каолиново), с. Ясенково (община Венец) и с. Вълнари (община Никола Козлево), е необходимо изграждане на селищна канализационна мрежа и ПСОВ).</p> <p><b>Визия:</b> „Шуменска област ще се развива като жизнеспособна териториална единица в пределите на националното и европейско пространство, в която населението ще живее и ще се труди в устойчива и хармонична природна, социална и бизнес-среда”.</p> <p><b>Стратегическа цел: 1.</b> Социално-балансирана икономика, основана на местния потенциал и сравнителните предимства на областта;</p> <p><b>Стратегическа цел: 2.</b> Инфраструктурна база за развитие на бизнеса и обществото (Приоритет 2.2. Подобряване на водоснабдителните и канализационните системи</p> <p><b>Мерки:</b> Реконструкция и обновление на водоснабдителната и водопреносната мрежи, проучване и използване на нови водоизточници; Развитие на системите за отвеждане и пречистване на отпадни води);</p> <p><b>Стратегическа цел: 3.</b> Местните ресурси – в полза на обществото (Приоритет 3.1. Опазване на околната среда )</p> <p><b>Мерки:</b> Усъвършенстване на системата за сметосъбиране, изграждане на съвременни съоръжения за преработка на отпадъци и ликвидиране на нерегламентираните сметища; Повишаване на информираността на обществото по отношение на околната среда; Подобряване на планирането, управлението, мониторинга и контрола на дейностите по опазване на околната среда; Опазване и поддържане на биоразнообразието чрез мрежата от защитените територии и обекти, както и нейното разширяване; Инвентаризация на рисковите територии по отношение на ерозионните процеси и вземане на мерки по тяхното ограничаване. Укрепване на свлачища, почистване и укрепване на речни корита и управление на водите).</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p><b>Източници на финансиране:</b> Държавно финансиране от републиканския бюджет; Общински бюджети; Търговски дружества с държавно или общинско участие; Частни търговски дружества; Финансови инструменти на Европейския съюз; Финансови средства от други международни програми и проекти; Други източници.</p>
DJСилистра	<p>Област Силистра заема <b>площ</b> от 2846,3 кв.км и е съставена от 7 общини – 5 с центрове градове (Силистра, Дулово, Тутракан, Главиница и Алфатар) и две села (Ситово и Кайнарджа). Към 2003 г. <b>населението</b> на областта наброява 137 424 души.</p> <p><b>Релеф</b> - преобладаващата повърхност е равнинна, силно нарязана от суходолия, които придават на релефа хълмист характер.</p> <p><b>Полезни изкопаеми:</b> Областта е бедна на полезни изкопаеми – каолин и кариерни материали (варовици, пясък, чакъл, льос).</p> <p><b>Почви:</b> Най-богатият ресурс за областта - разпространени са едни от най-плодородните почви (черноземните и алувиалните).</p> <p><b>Водни ресурси:</b> с изключение на р. Дунав, през областта протичат само временни реки. Крайбрежната ивица (терасите на р. Дунав в районите на градовете Силистра, Тутракан и на селата Ветрен, Сребърна, Попина, Нова Черна) е богата на плитки подпочвени води. На много места се срещат карстови извори с дебит 1 – 2 л/сек. Карстови води подхранват и езерото Сребърна. Качественият състав на водите река Дунав се следи чрез ежемесечен мониторинг от НАСЕМ. В участъка си при град Силистра, р. Дунав е включена и в международен мониторинг по Дунавската програма с три наблюдавани пункта – R 0850-български бряг, M 0850-среда на реката и L 0850- румънски бряг. Състоянието на <i>подземните води</i> за област Силистра се следи в три пункта от НАСЕМ – кладенец тип “Раней” - помпена станция (ПС) гр. Силистра, кладенец тип “Раней” - ПС гр. Тутракан и кладенец с. Сребърна. <b>Ерозия:</b> Има проявления на водна и ветрова ерозия (най-силно - по брега на р. Дунав и склоновете на суходолията).</p> <p><b>Гори:</b> беден горски фонд. Педимно широколистни (дъб, липа, габър и акация) с богат подлес от храстовидни и треви.</p> <p><b>Защитени територии и обекти:</b> 11 защитени територии с обща площ - 7 392,5 ха (Поддържан резерват “Сребърна”, ЗМ “Гарвански блата”, ЗМ “Калимок - Бръшлен”, ЗМ “Блатото” Малък Преславец”, ЗМ “Остров Пожарево”, ЗМ “Каракуз”, ПЗ “Острата канара”, ПЗ “Находище на божур”, ПЗ “Блатен кипарис”, ПЗ “Пещерата” (Гяур пещера), ПЗ “Вратата”).</p> <p><b>Икономика:</b> с най-голямо значение е отрасъл “търговия”, следван от “преработваща промишленост” (производството храни, напитки и тютюневи изделия, на текстил и изделия от текстил, дървопреработване, производството на машини и оборудване) и „селско стопанство” (растениевъдство: зърнени и маслодайни култури, трайни насаждения и тютюн; животновъдство – по-слабо развито).</p> <p><b>Водоснабдяване и канализация:</b> <b>Водоснабдяване:</b> Силистра е една от областите с най-тежките водоснабдителни</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>проблеми в страната. Въпреки това осигурено е непрекъснато водоснабдяване за цялото население. Водните маси се черпят от терасата на река Дунав и от местни водоизточници, които са подземни и на голяма дълбочина. Това обуславя висока енергоемкост и висока цена на водните услуги. Водоснабдяването се извършва от 66 броя дълбоко сондажни кладенци, 68 бр. каптажи и дренажи и 12 бр. кладенци "Раней"; изградени са и 57 основни и 80 бункерни помпени станции. Водопроводната мрежа е амортизирана, загубите на вода са големи <i>Канализация:</i> изградена е в градовете Силистра и Тутракан, като делът на обхванатото население е съответно 75% и 54%. В етап на строителство е ГПСОВ на град Дулово - само механично стъпало и ПСОВ община Ситово. Отпадъчните води от градовете Силистра и Тутракан се отвеждат директно в река Дунав, а от другите населени места в суходолия или в земните недра чрез множеството попивни ями. Със средства от Държавния бюджет се финансира проектът "Канализация и ПСОВ на с. Сребърна". Необходимо е доизграждане, модернизация и реконструкция на канализационната мрежа и изграждане на пречиствателни станции (ПСОВ).</p> <p><b>Отпадъци:</b> На територията на областта е предвидено едно регионално депо – в близост до гр. Силистра.</p> <p><b>Основната стратегическа цел</b> е „Постигане на високи и устойчиви темпове на икономическо развитие и жизнен стандарт, базирани на земя, интелект, Дунав, инфраструктура и екология”. Една от специфичните цели „Развитие и модернизация на регионалната и местната инфраструктура” предвижда като мярки ”Оптимално усвояване потенциала на областта за добив на вода и използване на възобновяеми енергийни източници” и „Развитие на местната инфраструктура за опазване и подобряване на околната среда” (доизграждане и изграждане на ГПСОВ; доизграждане канализационната система на областта; намаляване загубите на питейна вода; подмяна на амортизираните водоснабдителни съоръжения; спазване на нормите за качество на питейната вода; обновяване или реконструкция на водопроводната мрежа). Друга мярка е „Активизиране на борбата с ерозионните процеси, укрепване на свлачища, почистване и укрепване на речни корита”.</p> <p><b>Финансиране на областната стратегия за развитие:</b> средства от републиканския и общинските бюджети; средства с източник Европейски съюз; държавни и частни търговски дружества; безвъзмездни средства от други донори; други кредитни и инвестиционни източници.</p>
Д.Добрич	<p><b>Територията</b> на областта е 4 719,7 кв. км. (4,24% от територията на България) и включва осем общини - Балчик, Генерал Тошево, Добрич-селска, гр.Добрич, Каварна, Крушари, Тервел и Шабла- с 215 населени места, от които 6 града. Специфична особеност е наличието на община без административен център на своята територия - община Добрич-селска, в която има само села, и община, съставена само от град - община гр. Добрич с население близо до 100 000 души. Обработваема земя: 3 545 586 декара. Населението към 31.12.2002 год. е 210 635 души. Структурата на територията по начин на ползване според към 31.12.2000 г. е: Земеделски територии 3 851 872 дка 81,6%; Горски територии 554 723 дка</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>11,8%; Нас. места и др. урбанизирани територии 255 350 дка 5,4%; Водни течения и водни площи 13 483 дка 0,28%; Територии за добив на полезни изкопаеми 6 765 дка 0,14%; Територии за транспорт и инфраструктура 37 518 дка 0,8%. Релеф: низинен и хълмисто-платовиден.</p> <p><b>Климат:</b> умерено-континентален и континентално-средиземноморски.</p> <p><b>Почви:</b> лъос, варовици, черноземи (излужени, карбонатни, оподзолени, типични), тъмносиви горски почви и ливадни почви- алувиални, черноземновидни, блатни и др.</p> <p><b>Релеф:</b> равнинно-хълмист.</p> <p><b>Водни ресурси:</b> Областта е много бедна на водни ресурси (заемат едва 0,28% при средно за страната 2%) . Водните ресурси включват основните видове водоизточници: главно подпочвени води и по-малко реки. По - значимите реки са р.Суха река и р.Батова, а езера - Дуранкулашко, Езерецко и Шабленско. Има няколко кални езера с находища на лечебна морска кал, най-големи от които са Шабленската тузла, Таук лиман и Балчишката тузла. Подземните води са важно звено във водния баланс на района, където има значителни количества карстови води. Термоминерални води: Район "Североизточна България" – подземни води от малмоваланжския водоносен хоризонт с температура над от 20 градуса по Целзий; Район "Варненски басейн"- подземни води от еоценския водоносен хоризонт с температура над 20 градуса по Целзий.</p> <p><b>Полезните изкопаеми</b> в областта не са многообразни. Най-ценни са нефтът и газът. Има находища на манган, като най-голямото в Европа манганово находище е край с.Оброчище и с.Църква. Висококачествени залежи на черни въглища има в Добруджанското въглищно находище. Разработени са кариери за добив на варовик, съществува и находище на бентонитови глини.</p> <p><b>Защитени територии:</b> На територията на областта се намират резерватите "Калиакра" (687,5 ха) - единствения в България резерват, който включва и морска територия и поддържаания резерват "Балтата" (197,7 ха) - най-северно разположената в българското черноморско крайбрежие лонгозна гора. Природни забележителности са местностите "Болата" и "Яйлата", разположени на черноморския бряг. Защитената местност "Шабленско езеро" обединява две крайбрежни езера (в Езерец и в Шабла), отделени от морето с широка пясъчна ивица. Те са свързани помежду си с изкуствен канал и влизат в границите на защитената територия от 5100 дка. Двете влажни зони представляват един уникален комплекс, като Шабленското езеро е едно от най-големите находища на водна лилия и жълта водна роза в България. България е подписала Рамсарската конвенция за опазване на влажните зони през 1975 г. и участва с 4 влажни зони- Сребърна, Атанасовското езеро, Аркутино и Дуранкулашкото езеро (площ 4500 дка), като последното също е на територията на област Добрич.</p> <p><b>Промишленост:</b> Структурата на промишлеността в областта се определя от подотраслите: хранително–вкусова</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>промишленост (производство на млечни произведения; олио и маргарин; колбаси; макаронени изделия; вина и спиртни напитки; безалкохолни напитки; продукти от птиче месо; брашно; хляб и сладкарски изделия; фуражи), лека промишленост (производство на мъжка и дамска конфекция; облекла от кожи; мебели; платове; жакардови изделия) и машиностроене (производство на акумулатори; полуремаркета и контейнери; селскостопански машини; радиатори и филтри за леки и тежкотоварни автомобили; пластмасови изделия).</p> <p><b>Селското стопанство</b> е силно развито. Двата основни подотрасъла – растениевъдство и животновъдство не са развити в еднаква степен. <i>Животновъдството</i> загуби много от своите позиции. Почти цялата животновъдна продукция се осигурява от частния сектор. Отглеждат се основно едър рогат добитък, крави, свине, овце и птици. <i>Растениевъдство</i>: От цялата територия на областта превес имат земеделските територии. От тях най-много са нивите и с доста по-малък процент трайните насаждения. Отглеждат се предимно пшеница, слънчоглед и царевица. Пшеницата заема повече от една трета от цялата обработваема земя в областта. Върху 4,3 % от територията на страната се добиват повече от 15 % от житото на България.</p> <p><b>Водоснабдяване и канализация:</b> Всичките 215 населени места в област Добрич са водоснабдени посредством водопроводна мрежа с дължина 3 264 км. Тя е стара и силно амортизирана, което води до загуби от течове. Поради това в понякога се налага ограничен режим на водоподаването. Някои промишлени предприятия се обслужват от собствени водоизточници. За увеличаване производството на вода е проучен и осъществен проектът Водоснабдителна система “Македонка (оборудвани са три сондажни кладенеца, построен е буферен резервоар 1000 куб.м и е модернизирана хлораторна станция “Гурково”). Системата е с ограничен капацитет. В областта няма изградена ПСПВ. По данни към 2002 г. само гр. Добрич е със 100% изградена на канализация и отпадъчните води се пречистват в ГПСОВ. Население с канализация и с ПСОВ: В община Балчик – 56,2 %, в община Генерал Тошево – 41, 8 %, в община Добрич-села – няма канализация и ПСОВ, в община Каварна – 69,5 %, в община Крушари – няма канализация и ПСОВ, в община Тервел – 38,5 %.</p> <p><b>Екологично състояние на водите:</b> Територията на областта не е богата на повърхностно течащи води, което се дължи на поръзността на лъсовата покривка и окарстената варовикова основа, оскъдните валежи и слабия наклон на релефа. Нуждите на населението от водни ресурси биха могли да се задоволяват от подземните водоизточници, но процентът на загубите по водопреносната амортизирана мрежа са големи. Това налага понякога въвеждането на воден режим за голяма част от населените места. Недостигът на питейна вода и налагането на периодичен режим налагат хиперхлориране на водата, за да се гарантират микробиологичните й показатели. По тази причина е възможно да се увеличи количеството на трехалометаните, които имат канцерогенно действие. При водоснабдяването на населените места се използват подпочвени води от 2 хоризонта – сарматски и малм - валанжски. Сарматският водоносен хоризонт е по-плитък – с</p>





Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>дълбочина на водата от повърхността от 30 до 85 м. Вторият водоносен хоризонт е валанжският, чийто води могат да се черпят чрез дълбоки сондажни кладенци от 500 до 1300 м. Водите се отличават с микробна чистота и могат да се използват за питейни нужди без пречистване, като се подлагат само на хлориране. Водозахранването на областта се извършва чрез 65 помпени станции, разположени неравномерно на нейната територия. Рутинният контрол върху качеството на питейната вода от РИОКОЗ-Добрич се извършва чрез пробонабиране и анализи на водата от 65 помпени станции, от 7 собствени и 6 местни водоизточници, както и от 295 контролни пункта в 177 населени места и 1 курортен комплекс. На територията на областта със средства от НФООС за периода 2001 – 2003г. са финансирани следните екологични проекти: 1.Градска пречиствателна станция за отпадни води – гр. Каварна. “Байпасни връзки”– Община Каварна – 52 880 лв.; 2.Пречиствателна станция за отпадни води – гр. Шабла – Община Шабла – 632 294 лв.; 3.Довеждащ колектор до пречиствателна станция за отпадни води – Ген. Тошево – Община Ген. Тошево – 707 000 лв.; 4.Улични водопроводи с. Камен бряг – Община Каварна – 167 952 лв.; 5.Изграждане на канализация на главен колектор III по ул. “Ал.Стамболийски” – I етап на гр. Каварна – Община Каварна – 176 776 лв.</p> <p><b>Стратегическа цел: 1:</b> Създаване на условия за увеличаване на конкурентноспособността на област Добрич за постигане на динамично развитие на района при намаляване на различията както вътре в района, така спрямо и съседните области;</p> <p><b>Стратегическа цел 2:</b> Повишаване на потенциала на човешките ресурси, увеличаване равнището на заетостта, доходите и постигане на социална интеграция на групите в неравностойно положение;</p> <p><b>Стратегическа цел 3:</b> Подобряване качеството на околната среда и намаляване на различията в жизнената среда между отделните общински територии</p> <p><b>Стратегическа цел 4:</b> Териториално развитие, трансгранично и транснационално сътрудничество за постигане на териториална кохезия с ЕС. Един от приоритетите към първата стратегическа цел е „Развитие и модернизация на инфраструктурата, допринасяща за засилване на регионалната конкурентоспособност”, включващ мярка „Развитие на водоподаваща, водопреносна и канализационна мрежа” (дейности: Подобряване качеството на водоснабдяването на населените места; Реконструкция и обновяване на амортизираната водопреносна мрежа с цел пестеливо използване на водните ресурси; Изграждане на цялостна система за отвеждане и очистване на отпадните води от селищата на областта чрез изграждане на пречиствателни станции за отпадни води; Изграждане на канализационни мрежи в населените места, изпреварваща в курортни зони; Изготвяне научни проучвания относно качеството и количеството на подземните води с оглед бъдещото устойчиво развитие на областта. Внедряване на система за контрол и мониторинг на характеристиките на подземните питейни води; Подобряване на екологичното състояние на територии с натрупване на екологични проблеми; Подобряване на качеството на околната среда - изграждане на канализационни мрежи в населените места; изграждане на</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>малки пречиствателни станции и локални пречиствателни съоръжения за промишлени и битови отпадъчни води; създаване и поддържане на системата за събиране и обработване и повторно използване и използване на отпадъците; разработване на проекти за озеленяване на населените места и по-специално в бизнес и индустриалните зони. Изграждане на зелени бариери и коридори около населените места и индустриалните зони).</p> <p><b>Източници за финансиране:</b> Държавен бюджет; Общински бюджети; Фондове и програми на ЕС; Международни програми; Двустранни споразумения; Банкови кредити; Собствени средства на бизнеса, НПО и др. организации; Държавни предприятия (ПУДООС, Публични инвестиционни проекти ЕАД и др.); Извънбюджетни фондове.</p>
DJВарна	<p>Стратегията на Област Варна е за период 2005 - 2015 г. Областта е разположена в североизточната част на Република България. Състои се от 12 общини (Аврен, Аксаково, Белослав, Бяла, Варна, Ветрино, Вълчи дол, Девня, Долни Чифлик, Дългопол, Провадия, Суворово), включващи 158 населени места, от които 10 града. Заема площ 3 820 км<sup>2</sup> или 3,44 % от територията на страната. Урбанизираните територии заемат 6,8% от общата площ. Обработваемата земя на човек от населението е 4,3 дка., като поливна е само 6,5%. Защитените територии заемат около 1% от територията. Към 31.12.2003 г. населението е 458 661 жители.</p> <p><b>Релефът</b> е хълмисто-равнинен и включва плата, низини и долини. Низините са разположени край Черноморския бряг, във височинния пояс до 100м, където формират тясна ивица. Преобладават платата, които са заравнени: Франгенско, Авренско, Провадийско, Камчийско, Върбишко. Платата ограничават връзките между тях низини около Варненското и Белославското езера и Камчийската долина. По северната граница на областта в Добруджанското плато, каньоновидно е връзана долината на р. Батова. Общият наклон е с посока запад-изток и затова изложението е предимно източно. В долините на реките, езерата и суходолията преобладава югоизточно и северозападно изложение.</p> <p><b>Климат:</b> Варненска област попада в две климатични области - Умерено-континенталната климатична област (среден климатичен район на Дунавската равнина, източна част) и Черноморската климатична подобласт от континентално-средиземноморската климатична област (Северно Черноморско крайбрежие). В съчетание с особеностите на релефа, климатичните условия създават благоприятни условия за развитие на селско стопанство (зърнени култури, слънчоглед, захарно цвекло, лозя и животновъдство).</p> <p><b>Почви:</b> най - разпространени са карбонатните, типичните и излужените черноземи, отличаващи се с голямо естествено плодородие. По долините на реките - алувиалните и делувиялни почви. По северните склонове на хълмовете и Източна Стара планина са разпространени сивите горски почви и сивокафяви горски почви-лесивирани. Големи площи в общините - Долни чифлик, Бяла, Аврен и Дългопол са потенциално застрашени от ерозионни процеси.</p> <p><b>Полезните изкопаеми:</b> областта е сравнително бедна на полезни изкопаеми. Има находищата на природен газ (в Черноморския шелф в блок "Галата") и каменна сол (находище "Мирово", община Провадия). Значителна част от</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>находищата са отдадени на концесии. Неусвоени са находищата на манган (при с. Игнатиево и гр. Бяла) и кизелгур. На територията на областта има 19 находища за строителни материали (варовици, пясъци, чакъли), като 16 от тях са отдадени на концесия. По-големите са “Марциана”, “Партизани”, “Чернево” и “Старо Оряхово”. За задоволяване на нуждите на химическата промишленост се извършва експлоатация на 5 находища на варовици, пясъци и мергели “Люляката”, “Люляка”, “Дренака” и др. От регистрираните 8 броя находища на глина се експлоатира само 1 – находище “Разделна” за производство на тухли. Лечебна кал – 2 000 000 m<sup>3</sup> се експлоатира от находище на северния бряг на Варненско езеро.</p> <p><b>Водни ресурси:</b> Варненска област се оценява като територия с добри запаси. <i>Повърхностни води:</i> по-големи реки, от значение за стопанството, са: р. Камчия с притоците ѝ, по поречието на които са язовирите “Цонево” и “Елешница”; р. Провадийска, по поречието на която е язовир Снежина; р. Двойница; р. Девненска и част от р. Батова. По-незначителни са реките: Осеновска, Фъндъклийска, Суха река и Елешница. Дължината на реките възлиза на ~ 523 км, като само ~28% от речната мрежа преминава през територията на областта. Гъстотата на речната мрежа варира между 45% (този показател, не може да оцени водния потенциал, а по скоро характеризира разчленеността на релефа). Наклоните на реките в западната част на областта са по-големи, но водните количества са значително по-малки; в крайбрежната зона (с по-високи водни количества) наклоните са значително малки и поради това водите нямат съществен енергиен потенциал за изграждане на големи водноелектрически централи. Съществуват възможности за изграждане на малки ВЕЦ по поречие Провадийска и Камчия, както и към съществуващите по-големи язовири. Режимът на оттока е обусловен от валежите и следва техния ход, поради подчертано валежно подхранване. Той се характеризира със значителна сезонна неравномерност. Част от малките реки са сезонно пресъхващи. Теоретични изследвания за параметрите на високата вълна показват, че интензивни валежи могат да увеличат оттока до 100 пъти. Рискът от наводнявания, при висока вълна е възможен по поречията на реките Двойница, Камчия и Провадийска. Отточният капацитет на областта е сравнително нисък - ~ 0,18, при средно за страната 0,25 - 0,28. Дължи се на преобладаващата в района варовикова скала и сарматски отлагания, в които дренират по естествен път падналите валежи. Общата минерализация на повърхностните води варира от 100 - 300 mg/dm<sup>3</sup> (0,1-0,3 kg/m<sup>3</sup> /, като по този показател водите не отговарят на стандартите за питейна вода и могат да се ползват за напояване. Най-големите <i>естествени водоеми</i> са Варненското и Белославското езера с общ обем 174,5.10<sup>6</sup> m<sup>3</sup> и яз.Цонево – с общ обем 308 . 10<sup>6</sup> m<sup>3</sup>, и полезен обем 148,9 . 10<sup>6</sup> m<sup>3</sup> включен в обектите с национално значение. В района има изградени 44 микроязовира за гравитачно напояване на селскостопански земи. По-значимите язовири са Цонево, Елешница, Тръстиково, Генерал Киселово и Долни Чифлик 2.<i>Морски води:</i> Черно море е най-големият в България повърхностен воден басейн. В районите на водоползване по Черноморието се извършва постоянен мониторинг за следене качеството на морската вода. Дължината на Бреговата линия във Варненска област е 79км. В акваторията</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>заустват пречистени битовофекални води от 5 пречистителни станции за отпадъчни води с общ обем 2 052 117м<sup>3</sup>. Изградените зауствания не съответстват на изискванията на конвенцията за опазване на Черно море. <i>Подземни води:</i> наличие на различни по тип и характер подземни води и наличието на няколко хоризонта. Значение имат водите, привързани към няколко водоносни хоризонта, от които стопанско значение имат: Малмоваланжински, еоценски; миоценски.</p> <p><b>Поземлени ресурси:</b> Общата площ на територията на областта е 3 819 472 дка (зеделски територии - общо 2 303 515 дка, горски територии – 1 139 331 дка). Размерът на <i>обработваемата земя</i> е 1980811 дка). В областта са изградени 129 200 дка <i>поливни площи</i> (само 6,5 % от обработваемата земя). От тях 74 909 дка са годни за напояване. Негодни за напояване поради разрушени и амортизирани хидротехнически съоръжения и напоителни системи са 54 291 дка.</p> <p><b>Икономика:</b> Основните сектора са пристанищни дейности, корабоплаване, кораборемонт, туризъм, химическа индустрия, машиностроене, текстилна индустрия, хранително-вкусова промишленост, мебелно производство, строителство и селско стопанство. Икономическите дейности на областта са съсредоточени в района Варна – Девня (дъл над 85 % от общия за областта по някои основни икономически показатели).</p> <p><b>Селско стопанство:</b> Делът на земеделските територии в областта е по-висок от средния за страната (231 246 ха) и заема 59.5 % от територията на областта срещу 52.1 % относителен дял средно за страната. <i>Растениевъдство:</i> Традиционно отглежданите групи култури са зърнени, технически, фуражни, овощни и лозя, като приоритет имат зърнените култури. Техният дял в структурата на обработваемите площи е 68.8 %, в т.ч. мека пшеница, царевица за зърно, зимен ечемик, ръж, пролетен ечемик, овес, просо, леща. Техническите култури (основно от маслодаен слънчоглед), са с относителен дял – 16.6 %, фуражните култури (царевица за силаж, люцерна, тревни смеси) - 2.2 %, промишлените зеленчуци едва 0,12 %. Отглеждат се и нетрадиционни за района земеделски култури като кориандр, резене, шафраника, силибум и други от групите на етерично-маслените и лекарствените култури с относителен дял от 2 %. Поливните площи са 21 776,5 ха или 12,8 % от обработваемата земя, разположени в общините: Долни чифлик, Девня, Дългопол, Аврен, Берлослав, Аксаково, Вълчи дол, Провадия и Варна. Хидромелиоративната мрежа на територията на областта включва вътрешноканална мрежа, 72 броя помпени станции и 32 броя сондажни кладенци. Водоизточници за поливните системи са язовирите: Цонево, Тръстиково, Елешница, Снежина и р. Камчия. В техническа годност са съоръженията върху 10 762,7 ха, или ефективни поливни площи са само 6,3 % от обработваемата земя. <i>Животновъдство:</i> по-слабо развито. Отглеждат се говеда, овце, кози, зайци, пчелни семейства и птици.</p> <p><b>Горско стопанство:</b> Горите в района на област Варна се стопанисват от пет държавни лесничейства (ДЛ) – Старо Оряхово, Цонево, Провадия, Суворово и Варна, и една Държавна дивечовъдна станция (ДДС) – “Шерба” в с. Горен Чифлик. Общата площ на горския фонд в областта е 120 239 ха. От него Държавният горски фонд е 112 032 ха (93,1 %),</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>общинският горски фонд е 4823 ха - 4,0 %, горите на частни физически лица са 2231 ха - 1,9 %, горите на частни юридически лица и религиозни организации – 106 ха (0,1 %) и горите на Министерството на околната среда и водите - 1047 ха (0,9 %). Горите се характеризират със значително биоразнообразие и изключително важно екологическо и социално-икономическо значение. По черноморското крайбрежие се срещат остатъци от средиземноморската растителност, а на юг, в Източна Стара планина, е “царството” на дъбовите и смесените широколистни гори. Гората “Лонгоза” по поречието на река Камчия е най-голямата заливаема гора в България – с площ 4,2 хил. ха.</p> <p><b>Туризмът</b> е приоритет в икономическото развитие. Варненска област притежава едни от най-атрактивните природни и антропогенни туристически ресурси в страната. В туристическото развитие на областта основен дял имат град Варна и крайбрежната ивица на север от Варна, където са разположени големите курортни комплекси.</p> <p><b>Водоснабдителна и канализационна система:</b> <b>Водоснабдяване:</b> Всички населени места са водоснабдени. За целта са изградени над 270 бр. каптажи и дренажи, 104 бр. сондажни, тръбни и шахтови кладенци, експлоатирани от “В и К” ООД, гр. Варна. Част от водоизточниците са групирани в 29 бр. водоснабдителни системи, които обслужват по няколко населени места, а 56 бр. селища са със самостоятелно водоснабдяване. Най-значимите водоснабдителни системи са: Деривация “Китка-Варна” с основен водоизточник - язовир “Камчия” и капацитет 2000л/сек, обслужваща над 40 бр. населени места и основно гр.Варна; Девня-Варна” II<sup>-ри</sup> и III<sup>-ти</sup> етап с водоизточници -“Девненски извори” с общ капацитет 3000л/сек, водоснабдяващи главно гр.Варна и селищата от гр. Девня до гр.Варна; “Златина-Провадия-Ветрино” – включва 10бр. шахтови кладенци, черпещи води от терасата на р.Провадийска и 4бр. дълбоки сондажи, експлоатиращи водите на малм-валанжинския водоносен хоризонт с максимален дебит 170л/сек (водоснабдява селища от община Провадия, община Ветрино и община Вълчи дол); “Батова” – изградени са 47 бр. каптажи и 5бр. шахтови кладенци и дренажи към тях, с максимален дебит до 120 л/сек (водоснабдява високата зона на КК”Златни пясъци”, част от кв.”Виница” – гр.Варна, вилната зона в тази част - селата Каменар и Куманово и част от вилната зона между “Вятърната мелница”- гр. Варна и с. Каменар). За аварийно водоснабдяване е построена ПС “Цонево”, която се захранва от язовир “Цонево”. Има селища със сезонен режим на водоснабдяване. Това са населени места, водоснабдяващи се от местни водоизточници и населени места с потенциал за развитие на туризъм. На територията на Варненска област няма изградена Пречиствателна станция за питейни води. Необходимостта от такава ще възникне, ако се реши водоснабдяването от язовир “Цонево” да се използва постоянно. Дължината на водопроводната мрежа към 31.12.2003 г. (без отклоненията) е 4 163 741 м., като външните водопроводи са 1 468 468 м, а вътрешната мрежа е 2 695 273 м. Общият брой на водоснабдителните помпени станции е 132. Водопроводната мрежа е морално остаряла и физически амортизирана, с висока аварийност, ниска ефективност при експлоатацията им и води до високи загуби. <b>Канализационна мрежа:</b> С изградени канализационни мрежи са 67,5% от населените места /с население над 10 000 жители/, като за</p>





Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>градовете Варна и Девня този процент е над 90%, а в останалите градове изградеността на мрежата е 30-60%. В недостатъчна степен са изградени колекторите за отвеждане на отпадъчните води към ГПСОВ. Около 92% от отпадъчните води се третира от локални и селищни ПСОВ ( ~79% от тях в станции с биологично пречистване, а останалите - в морално остарели само с механично пречистване). Необходимо е изграждането на нови ПСОВ във Варна (кв. Аспарухово) и Провадия, а нуждаещи се от реконструкция са станциите с биологични стъпала - ГПСОВ Варна , ПСОВ Девня, ПСОВ "Златни пясъци" и ПСОВ Белослав. Като цяло Варненска област разполага с най-много ПСОВ от всички области. Реконструкцията на ПСОВ-Варна и третирането на отпадъчните води на Аспарухово и Галата са включени във финансовия меморандум по ИСПА "Управление на водния цикъл на град Варна".</p> <p><b>Състояние на водите:</b> Област Варна се характеризира с добро качество на околната среда. Състоянието на морската вода в около 96% от зоните за водоползване показва липса на отклонения по показателите съгласно Българските и Европейски норми. Областта в по-голямата си част разполага с чисти пресни повърхностни и подземни води за водоснабдяване на ~92% от населението, с достатъчно технологични води за производствените дейности в агломерацията Варна-Белослав-Девня, както и с води за развитие на места на поливно земеделие. В туристическите комплекси има достатъчно изградени сондажи за термо-минерални води от Малм-Валанжинския водоносен хоризонт. Осигурени са финансови ресурси за реконструкцията на ПСОВ-Белослав и рехабилитацията на ГПСОВ-Варна. Общините ползват средства по фондове и програми за изграждане на обекти по водоснабдяването и канализацията. 88% от населението на населените места над 3000 жители са обезпечени с изградени съоръжения с биологично пречистване на водите. За изграждането на ПСОВ-Провадия има пълна проектна готовност и обектът е включен в Националната програма за обезпечаване на н.м. над 10000ж с ПСОВ. Не достигат чисти питейни води за водоснабдяване на ~8% от населението – Предимно община Аврен. Част от ползаните там плитки водоносни хоризонти са нитратно замърсени в следствие на недобри земеделски практики. Липсата на канализационна система в новите селищни образувания (ползвани за живеене) са причина за възникнали свлачища. Недостатъчно е изградена канализационната и пречиствателна инфраструктура в курортните комплекси и зони – "Св.св.Константин и Елена", "Златни пясъци", "Чайка", "Шкорпиловци", "Прибой". За голяма част от водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване липсват учредени санитарно-охранителни зони.</p> <p><b>Управление на отпадъците:</b> В областта се реализира Програма за регионално управление на отпадъци в регион Провадия, финансирана по програма ИСПА, която включва изграждането на съвременно регионално депо за битови отпадъци и реализиране на схема за разделно събиране на отпадъците за общините Провадия, Аврен, Белослав, Ветрино, Вълчи дол, Долни Чифлик, Девня, Суворово и Дългопол. Организираното събиране на битови отпадъци покрива около 86% от населението на областта (при средно за страната -77%). Съществуват множество нерегламентирани сметища и</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>стари замърсявания. Не се прилага разделно събиране на отпадъци, в т.ч. и на опасни битови отпадъци – флуорисцентни и живачни лампи, батерии. Не е решен проблемът с крайно обезвреждане на образуваните опасни отпадъци.</p> <p><b>Защитени територии:</b> Тук се намират: 1 резерват (<i>Резерват Камчия</i>), 4 поддържани резервата (<i>“Киров дол”, “Вълчи преход”, “Калфата” и “Върбов дол”</i>), 1 природен парк (<i>“Златни пясъци”</i>), 16 защитени местности (тук се намира ЗМ <i>“Побити камъни”</i> – природен феномен от скални и каменни форми, представляващи пясъчночакълена пустиня, ендемична за Европа) и 6 природни забележителности. Защитените територии обхващат общо 4193,43 ха, заедно с буферните им зони, което представлява 1,1% от територията на областта. Потенциални места за включване в Европейска Екологична Мрежа <i>“Натура”</i> са: Природен комплекс <i>“Камчия”</i>; част от Варненско-Белославски езерен комплекс; ПП <i>“Златни пясъци”</i>; част от Камчийска планина; част от Провадийско-Роякско плато; Район <i>“Побити камъни”</i>; Район <i>“Шерба”</i>; част от горите южно от кв. Галата.</p> <p><b>Визия:</b> „Варненска област – благоденстващо и атрактивно място от ЕС, притегателна за инвестиции, труд и наука, с динамично развиваща се икономика и устойчивост на местните ресурси и околната среда, осигуряваща добро качество на живот на хората”.</p> <p><b>Стратегически цели:</b> Създаване на условия за устойчив икономически растеж и стабилност, основани на жизнен конкурентноспособен пазар и иновации чрез привличане на инвестиции и креативни инициативи съчетани с удовлетворяване на изискванията на ЕС за околна среда; Мобилизиране и повишаване качеството на човешкия потенциал и достигане на равнища на заетост, доходи и социална интеграция, осигуряващи добро качество на живот и жизнена среда; Териториално сътрудничество, включително сътрудничество между морските региони за постигане на интегрирано развитие в рамките на ЕС.</p> <p><b>Приоритет: 1:</b> Повишаване на конкурентноспособността на основата на икономика на знанието;</p> <p><b>Приоритет: 2:</b> Изграждане на нова и модернизация на съществуващата инфраструктура, осигуряваща условия за устойчив растеж и заетост (<u>Специфична цел 2:</u> „Изграждане и подобряване на екологичната инфраструктура”, включваща мерките: Събиране и обезвреждане на отпадъчните води от населените места и зоните за производство, бизнес и туризъм - изграждане на колектори, доизграждане на канализационните мрежи, изграждане и реконструкция на ПСОВ (с денитрофикация и дефосфатизация за заустващи в чувствителни зони-Черно море, Варненско и Белославско езера); Прилагане на европейски системи за управление и обезвреждане на отпадъците; Осигуряване на достатъчно количество вода с добро качество чрез прилагане на модерни системи за водоснабдяване, управление и мониторинг на водите – изграждане на нови, доизграждане и реконструкция на съществуващите водоснабдителни системи; Въвеждане на системи за икономия, двустепенно и обратно ползване на водата; Въвеждане на системи за управление на качеството на въздуха; Интегриран мониторинг и интегрирано управление на околната среда за предотвратяване на замърсяванията;</p>



Регистрационен номер	Кратко резюме на областната стратегия
	<p>Ликвидиране на стари замърсявания и рехабилитация на природни обекти; Подкрепа за опазване на биоразнообразието и защита на природната среда, в т.ч. за развитие на инфраструктура, свързана с опазването и валоризирането на биоразнообразието и ландшафтните феномени, допринасяща за устойчиво икономическо развитие и диверсификация на икономическите дейности в изоставашите райони; Въвеждане на нови технологии и производства, предпазващи от замърсяване);</p> <p><b>Приоритет: 3:</b> Постигане на по-привлекателна среда и по-добро качество на живот;</p> <p><b>Приоритет: 4:</b> Интегрирано градско развитие, подобряване на градската среда и стимулиране на малките градове в селските райони;</p> <p><b>Приоритет: 5:</b> Развитие на селските райони, земеделието, горите, рибарството и аквакултурите;</p> <p><b>Приоритет: 6:</b> Варненска област – външна морска граница на ЕС, транснационално сътрудничество с морските региони за интегрирано териториално развитие;</p> <p><b>Приоритет: 7:</b> Укрепване на институционалния капацитет на областно и местно ниво за подобряване процеса на управление.</p> <p><b>Финансиране:</b> Източниците за финансиране на Стратегията са вътрешни и външни, национални и локални, публични и частни, безвъзмездни и възмездни (възвращаеми), привлечени, централизирани и децентрализирани.</p>
DUCилистра	Виж DJCилистра
DUPлевен	Виж ISPлевен
DUBидин	Виж WOBидин
DUMонтана	Виж OGMонтана
DUBраца	Виж ISBраца
DUBелико Търново	Виж OSBелико Търново
DUPyce	Виж YNPyce